LETO VII. / ŠTEV. 21 KRANJ, DNE 22. MAJA 1954

GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEK. RAČ. PRI NB KRANJ-OKOLICA ŠTEV. 624-»T«-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, ČETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 10 DIN

10. obletnica zgodovinskega posvetovanja gorenjskih aktivistov na Jelovici

Pozdravljen, praznik vseh borcev in aktivistov NOV!

V nedeljo, 23. maja, bo svečana proslava na kraju, kjer je bil pred 10. leti Zbor gorenjskih aktivistov

Marinšek: Pomoč vasi NOV (umetniška slika)

Pred 10. leti, sredi maja 1944. leta, so se na Jelovici sestali voljeni delegati z vse Gorenjske na politično posvetovanje. To prvo široko posvetovanje političnih delavcev z Gorenjske, je bilo izredno pomembno, ker ni bilo samo neko lokalno omejeno posvetovanje, nek lokalen obračun dotedanjega dela, marveč je imelo ogromen vpliv na nadaljnji razvoj osvobodilnega gibanja na Gorenjskem, v okviru splošno jugoslovanskega boja za nacionalno osvoboditev in socialne pravice. Uspešno delo organizacij OF na terenu po Zboru na Jelovici, nam to jasno dokazuje. V jubilejnem letu stopa ta važna zgodovinska obletnica še toliko bolj v ospredje in terja, da jo še toliko veličastneje proslavimo.

Plamenica ljudskega upora proti okupatorju je na Gorenjskem zagorela seveda že mnogo prej. Že 1941. leta so jo prižgali prvoborci — heroji: Stane Žagar, Jože Gregorčič, Matija Verdnik in drugi. Slavne borbe v Dražgošah, na Rovtah in drugod, požgane vasi in grobovi talcev po vsej Gorenjski, pričajo, da se Gorenjci okupatorju niso nikdar uklonili.

Zbor gorenjskih aktivistov pa je pomenil za narodnoosvobodilno gibanje na Gorenjskem važno prelomnico, ker je politično povezal stremljenja vseh naprednih Slovencev in jasno začrtal pot, po kateri smo prišli do končne zmage nad okupatorjem in temnimi silami reakcije.

23. maja dopoldne bo na kraju, kjer so se pred 10. leti sestali gorenjski aktivisti, spominska svečanost. Po proslavi pa bo partizanski miting. Vsi, ki so jim dragi spomini na osvobodilno vojno, pa bodo ta dan prišli na Moste, da skupno s preživelimi delegati proslave ta veliki dan.

Ob 10-letnici Zbora iskreno čestitamo vsem borcem in aktivistom NOV in vsem gorenjskim delovnim ljudem, ki so se med vojno tako požrtovalno borili in ki danes tako požrtvovalno grade svojo novo socialistično domovino.

Maršalu Titu so ponesli *pozdrave s Triglava*

Sreda, 19. maja 1954. Danes ob 5. uri zjutraj je krenila z vrha Triglava glavna štafeta, ki je ponesla pozdrave maršalu Titu za njegov 63. rojstni dan. Na Triglavu je v imenu telovadcev Slovenije izročil štafeti pozdrave za tovariša Tita član Glavnega odbora TVD »Partizan« tov. Živojin Prosenc, v imenu članov SZDL radovljiškega okraja pa tov. Janko Burnik. Po strminah in pečinah Triglava so prvi nosili štafeto znani jeseniški alpinisti Zupančič, More, Koblar in Medja. V Mojstrani, kjer je mladina priredila štafeti lep sprejem, se ji je pridružila še štafeta iz Rateč.

Na Jesenicah se je pred gimnazijo zbrala ogromna množica ljudstva z godbo in prapori. Štafeto je prvi sprejel predsednik občine tov. Maks Dolinar in ji v imenu Jeseničanov izročil pozdrave za tov. Tita. Štafeto so pozdravili tudi predstavniki političnih organizacij in jeseniška mladina, ki je otvorila svoj III. festival, posvečen rojstnemu dnevu maršala Tita. Nato je štafeta nadaljevala pot skozi obrate jeseniške železarne, kjer so štafetno palico nosili predsedniki obratnih delavskih svetov, sindikalnih odborov in drugi. Tudi na Javorniku so štafeto pričakali z godbo. V Radovljici so se glavni štafeti pridružile še lokalne štafete iz Drage pri Begunjah, iz Bohinja in Gorij.

Redkokdaj se v Kranju zbere toliko ljudi kot se jih je v sre-

(Nadaljevanje na 2. strani)

S III. kongresa ZK Slovenije

V torek, 18. t. m. je začel z delom v Unionski dvorani v Ljubljani III. kongres Zveze komunistov Slovenije.

Kongres je otvoril sekretar CK Zveze komunistov Slovenije tovariš Miha Marinko, ki je uvodoma spomnil delegate na tovariše, katere je smrt v obdobju od II. kongresa do danes iztrgala iz naše srede. Posebno težko nas je prizadela smrt tovariša Borisa Kidriča. Delegati so njihov spomin počastili z enominutnim molkom.

Po izvolitvi delovnega predsedstva in treh sekretarjev kongresa ter po sprejetju dnevnega reda in poslovnika kongresa, po katerem se je delo kongresa odvijalo poleg plenarnih sej tudi v treh delovnih komisijah: v politično-organizacijski komisiji, komisiji za ideološka vprašanja ter komisiji za vprašanja družbenega upravljanja, je podal referat »O zvezi komunistov v boju za socializem« sekretar CK tovariš Miha Marinko.

Poudaril je predvsem, da je naš socialistični razvoj napravil od II. kongresa do danes, še prav posebno pa od zgodovinskega VI. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, velikanski skok.. Ta veliki kvalitativni skok se je odrazil v pokongresni dobi kot obdobje radikalnega preobraženja vsega našega družbenega življenja. V tem obdobju je dobila borba za socializem konkretne demokratične oblike in svojo praktično vsebino, je dejal v svojem referatu tovariš Marinko.

Naslednji dan, v sredo 19. maja, so zasedale komisije. Diskusija v vseh komisijah je bila zelo živahna in plodna, saj so v razpravo posegali delegati, ki so analizirali stanje v organizacijah na terenu.

Po trodnevnem zasedanju je kongres svoje plodno delo zaključil.

III. kongres ZK Slovenije je brez dvoma ponoven dokaz enotnosti organizacije Zveze komunistov in predstavlja nov prispevek k razvoju socialističnih odnosov in socialistične demokracije pri nas.

5 minut po telefonu

Razgovor s predsednikom selške občine

S predsednikom občinskega ljudskega odbora Selca nad Škofjo Loko sva se pogovorila med drugim tudi tele stvari, ki bodo verjetno zanimale vse občane pa tudi vse naše bralce, saj je prav, da vsakdo izve, kako se dela in kakšne težave imajo drugod, da ne bo mislil, da se svet neha za sosedovim kozolcem.

V 1953. letu, mi je pripovedoval tovariš predsednik France Rant, smo v naši občini napravili precej. Predvsem moram omeniti regulacijo Sore na Bukovškem polju, za kar smo porabili približno pol drugi milijon dinarjev. Od tega smo dobili od okrajnega ljudskega odbora 800.000 dinarjev, od Vodovodne uprave v Ljubljani 150.000, kmetje pa so prispevali 800.000 dinarjev.

Razen tega smo elektrificirali precej hribovskih vasi, med njimi Knape, Pozirno, Strmico, Bukovščico, Zabrekve, Zelnico, Stirpnik in Golico. Za elektrifikacijo smo izdali 7,600.000 dinarjev. Posebej je treba poudariti, da smo vasi Stirpnik in Golico elektrificirali izključno s sredstvi, ki so jih prispevali kmetje sami.

Popravili smo tudi občinska pota, vendar to ni terjalo posebnih izdatkov, kar da jih je bilo, so jih nosile kmetijske zadruge in kmetje sami. Popravili smo tudi šolo pri Sv.Lenartu, za kar smo porabili 100.000 dinarjev in šolo v Bukovici, ki je stala 180.000 dinarjev.

Letos smo dobili od OLO Kranj 600.000 dinarjev za občinski urbanistični načrt. Pripravljamo pa se tudi na graditev občinske stavbe, ki nas bo predvidoma stala 10 milijonov dinarjev. Letos računamo, da jo bomo z lastnimi sredstvi spravili pod streho. Prav tako nameravamo popravljati gozdna pota, za kar nam je Okrajni ljudski odbor predvidel 810.000 dinarjev, kmetje sami pa bodo prispevali za ta dela 800.000 dinarjev. V proračunu OLO Kranj je prav tako predvidenih nekaj sredstev za popravilo šole v Selcih in v Bukovščici. Z lastnimi sredsvi pa nameravamo letos elektrificirati še Lušo, Krivo brdo in Mlako, tako da bodo v letošnjem letu vse vasi v naši občini dobile električno razsvetljavo.

Osnovna naloga - povečanje proizvodnje

Oba zbora OLO Kranj sta po živahni dvodnevni razpravi sprejela družbeni plan in proračun za 1954. leto

V četrtek, 13. maja, sta se sestala oba zbora Okrajnega ljudskega odbora Kranj, da sklepata o družbenem planu in proračunu za leto 1954 Na skupni seji je najprej obrazložil družbeni plan in proračun podpredsednik OLO tov. Dušan Horjak, nato pa sta zbora nadaljevala delo na ločenih sejah. Po dvodnevni razpravi sta oba zbora sprejela družbeni plan in proračun z enakim besedilom.

Družbeni plan in proračun sta torej sprejeta, oba osnutka sta dobila zakonsko veljavo. Zdaj je pred nami najvažnejša naloga — izpolnitev obveznosti, ki so v družbenem planu predvidene. Sicer bi ostala družbeni plan in proračun le kup poplsanega papirja, brez realne vrednosti.

Osnovno, kar poskuša družbeni plan kranjskega okraja doseči v letošnjem letu, je povečanje proizvodnje in razširitev proizvodnih kapacitet ter s tem povečanje narodnega dohodka. Naloga delovnih kolektivov in vsakega delovnega človeka posebej je, da se to doseže, oziroma, da se te obveznosti tudi presežejo, kar bo nedvomno važen doprinos k razvoju osnovnih gospodarskih panog v okraju. Zato je treba biti pri ostvarjanju družbenega plana izredno dosleden. Družbeni plan mora biti predmet gospodarske in politične borbe v vsakem delovnem kolektivu.

V dvodnevni, izredno živahni razpravi na obeh zborih osnutek družbenega plana in proračuna ni utrpel bistvenih sprememb, razen v kmetijstvu. V osnutku načrta o razvoju kmetijstva, s katerim se letos prvič poskuša reševati in usmeriti kmetijska proizvodnja v okraju, je bilo namreč predvideno, da se posamezne kmetovalce, ki bodo zasejali več krmnih rastlin in ki bodo uporabljali več umetnih gnojil, nagradi s posebnega sklada pri Okrajnem ljudskem odboru. Na zasedanju pa je bil osnutek spremenjen tako, da za povečanje krmnih površin in uporabo umetnih gnojil posameznik ne bo nagrajen direktno od okraja, marveč bodo kmetijske zadruge tiste, ki bodo, vsaka na svojem območju skrbele za pravilen razvoj kmetijstva in ki bodo nagrajevale oziroma kako drugače stimulirale posameznika, ki bo k razvoju kmetijske proizvodnje največ pripomogel. Kmetijske zadruge bodo razpolagale z 90 odstotki ostvarjenega dobička in bodo morale ta dobiček uporabiti za prav take in podobne svrhe.

Nekatere manjše spremembe so bile narejene tudi v programu investicij. Seveda so potrebe po investicijskih sredstvih večje od trenutnih denarnih možnosti, zato kljub znižanju nekaterih investicijskih postavk

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob 63. rojstnem dnevu tovariša Tita

NA MNOGA LETA!

Dragi tovariš Tito!

Ob Tvojem 63. rojstnem dnevu, Ti prav vsi Gorenjci od srca čestitamo in želimo, da bi nam še dolgo živel na srečo naših narodov!

Vodil si nas skozi velike boje v tistih dneh, ki so bili za našo domovino najtežji in ki so predstavljali kamen preizkušnje sposobnosti vseh naših narodov. Pod Tvojim vodstvom smo zmagovali v težkih bojih v narodnoosvobodilni borbi, pod Tvojim vodstvom danes zmagujemo v izgradnji socializma in boljšega življenja naših delovnih ljudi.

V Tvoji osebi so združeni velik državnik, vojskovodja in velik ter neizprosen revolucionar. Že v mladih letih si vstopil v vrste borcev za pravice delavskega razreda in od takrat dalje zate ni obstojalo drugo kot borba za zmago delavskega razreda in želja po dokončni odpravi izkoriščanja človeka po človeku.

S Tvojim imenom je povezan pojem resničnega socializma in enakopravnih odnosov med državami in narodi vsega sveta!

Iz vseh krajev Jugoslavije Ti danes hite nasproti štafete, ki Ti nosijo pozdrave od vseh ljudi širom po naši domovini. Pozdrave Ti pošiljajo vsi narodi Jugoslavije in vse narodne manjšine v svojih jezikih, kar dokazuje, da v naši domovini uživajo vse pravice, kakršne imajo naši državljani.

Tudi Slovenci izven današnjih meja Jugoslavije, Koroščci in Primorci iz Trsta, se pridružujejo pozdravom in čestitkam.

Dragi tovariš Tito!

Čestitkam ter veselju vseh naših narodov se pridružujejo tudi prebivalci vse Gorenjske, ki Te žele še mnogokrat pozdraviti v svoji sredi čilega in zdravega in zato Ti enoglasno kličejo: »Na mnoga leta!«

Predsednik republike tov. Tito

Iz vsebine

Zunanje poltični komentar
EVROPA NA RAZPOTJU

*

Pred sprejemom družbenega plana LOMO Kranj

*

Poljane in občinski praznik
NA JESENICAH

*

10-letnica Zbora Gorenjskih aktivistov
10 LET JE ŽE OD TEDAJ...

*

IZ HC V MOSTAH

*

Kdo je bil dobri vojak Švejk?

*

George Simenon:
G - 7

*

Čestitke delovnih kolektivov k 10-letnici Zbora Gorenjskih aktivistov

TEDEN DNI PO SVETU

NACISTIČNA PREDRZNOST

Na dnevni svetlobi se je zopet pojavil prosluli nacistični funkcionar Erich Kermayer. Kot njegovi družabniki« se je tudi on odločil, da napiše knjigo spominov na »velike zgodovinske dni tretjega Reicha«. Svoje spomine je objavil pod naslovom »Knjiga energije«. Knjiga je izšla v Zedinjenih državah in pa seveda v Nemčiji. Časopis »Deutsche Soldatenzeitung« takole piše o spominih tega nacista: »Ta knjiga mora priti v roke vsem bivšim vojakom, ki jo morajo prebrati, pa ne samo to! Naša mladina jo mora v prvi vrsti spoznati. Ne smemo se zadovoljiti samo z zgodovino in spati na uspehih, temveč se moramo pripraviti na jutrišnja osvajanja.«

Upamo, da to ni mnenje vseh Nemcev, vendar pa je taka propaganda zelo nevarna vsem evropskim narodom.

SPELLMAN IN MC CARTHY

New Yorški nadškof Spellman je v svoji izjavi, ki jo je dal ameriškemu listu »Syracuse Herald« dejal, da katoliška cerkev nima nobenega službenega mnenja o McCarthyjevih gonjah proti vsemu naprednemu v Ameriki. To se pravi, da cerkev ni niti zanj niti proti njemu, vendar temu le ni tako. Splošno mnenje in nobena tajnost ni več dejstvo, da za Mc Carthyjem ni nihče drugi, kot ameriški kardinal Spellman. Sploh se ta fašistični preganjalec čarovnic oslanja na katoliško cerkev, pri zatiranju protestantov. Poleg tega je Spellman preteklo leto na neki konferenci v Bruxellesu javno hvalil Mc Carthyja in njegovo delo in izrazil pri tem obžalovanje, da ni ta senator že preje začel s svojim, bogu dopadljivim delom. Zakaj je Spellman naenkrat postal »nevtralen«?

BOKS V PARLAMENTU

V francoskem parlamentu je pred kratkim prišlo do boksarskega dvoboja med poslancem generala de Gaullea generalom Bilottejem in med poslancem narodnega republiškega pokreta Mercierjem. To se je zgodilo ob razpravi o Indokini. Mercier je napadel generala, ki je slavil vojake, ki so se borili pred Dien Bien Fujem in se norčeval iz stališča, ki ga je zavzela francoska delegacija v Ženevi. Mercier je Bilotteju dejal, da je operetni general. Ta ga je po zasedanju počakal v kuloarju in predrznega poslanca knokautiral. Pozneje je napadeni generalu izjavil, da se ni motil o njem.

DVA ATENTATA

Pretekli ponedeljek zvečer so neznanci vrgli na policijsko patruljo v Casablanci bombo, ki je težko ranila enega policaja. Malo pozneje pa so z nekega okna streljali na francoskega podčastnika. Policija je takoj zaprla vse prehode v tem predelu mesta, vendar atentatorjev niso našli.

POSEBNA KOMISIJA ZASEDA

V Camberi je pričela z delom komisija, ki zaslišuje pobeglega diplomata Petrova. Avstralski državni svetnik Windeyr je pred sejo izjavil, da so vse dosedanje izjave bivšega diplomata podprte z dokumenti in z informacijami iz drugih virov. Med drugim je dejal, da sovjetska tajna policija ni mogla v Avstraliji najti pomagačev.

DOVOLJ IMAJO URANA

Predsednik švedske vlade Erlander je v parlamentu izjavil, da ima Svedska pri sedanji potrošnji dovolj urana vsaj za nekaj tisočletij. Pripomnil je, da se bo Švedska borila do zadnjega, če bo napadena z atomskim orožjem.

OBMEJNI INCIDENT

Na bolgarsko-turški meji je pred kratkim prišlo do obmejnega incidenta, v katerem so bili ubiti trije bolgarski graničarji in en bolgarski civilist. Slednji je namreč skušal pobegniti čez mejo, pa so bolgarski graničarji nanj streljali ter ga ubili. Potem so prišli na turško ozemlje po truplo in se kljub opozorilu turških vojakov niso vrnili. Turki so enega bolgarskega graničarja ranili, na povratku pa so vsi trije naleteli na mino in bili ubiti.

Potrebe so večje kot razpoložljiva denarna sredstva

Pred sprejetjem družbenega plana in proračuna LOMO Kranj - Predlogi Gospodarskega sveta

Čeprav se je sprejetje družbenega plana in proračuna nekoliko zavleklo,, je vendarle potrebno, da ob njegovem sprejemu spregovorimo o dejstvih kakršna so in v zvezi s tem o možnostih investicijske izgradnje na področju LOMO Kranj v 1954. letu.

Družbeni plan LOMO Kranja kaže, da po pokritju administrativnega dela proračuna, ostane ljudskemu odboru na razpolago za investicijska dela približno 147 milijonov dinarjev.

Potrebe pa so večje, saj samo začeta dela terjajo dvakrat večja sredstva. Zato se nujno postavlja vprašanje: kako najkoristneje porabiti razpoložljiva sredstva? Posebno bo treba gledati, da se sredstva uporabijo za nadaljevanje tistih, lansko leto začetih objektov, ki bi utrpeli večjo škodo, če jih letos ne bi dogradili.

Če pričnemo z gradnjo stanovanj. Za dograditev in opremo stanovanj in blokov, ki se že grade, bi porabili 117 milijonov dinarjev in bi za vse drugo ostalo torej le še 30 milijonov dinarjev. Situacija pa se nekoliko izboljša, če predpostavimo, da bodo nedokončane stanovanjske zgradbe, ki so jih začela graditi posamezna podjetja, le-ta tudi nadaljevala in dokončala iz lastnih sredstev. V tem primeru bi se obveznosti ljudskega odbora zmanjšale na 71 milijonov dinarjev, kar bi pomenilo za občinski investicijski fond precejšnje olajšanje.

Razen tega bo treba letos dograditi montažno hišo Zdravstvenega doma, za katero bo potrebnih približno 13 milijonov dinarjev. Za vse ostale objekte bi ostalo na razpolago torej približno še 63 milijonov dinarjev. Kam z njimi?

Predvsem bo treba dograditi most čez Savo na Majdičevem otoku, kjer so dela že v zaključni fazi. Treba bo popraviti tudi visečo brv čez Kokro, ker ji bo »življenjska doba« kmalu potekla. Cesta na Gorenjo Savo je prav tako v zelo slabem stanju in bi bilo potrebno lani začeta popravljalna dela nadaljevati. Tudi vodovoda v Stražišču ne bi smeli pustiti ob strani. Potem je tu še adaptacija klavnice, dozidava pekovske peči pri Kernu, kar bo močno olajšalo preskrbo s kruhom v Kranju, razsvetljava Savskega mostu in nazadnje še potrebna stalna sredstva za vzdrževanje električne napeljave. Vsa ta dela bi terjala nekako ostalih 63 milijonov dinarjev.

Pri vsem, kar smo do sedaj našteli pa nismo upoštevali prosvetnih in zdravstvenih potreb v Kranju, ki niso majhne, saj je znano, da je v tem pogledu Kranj daleč za ostalimi (tudi manjšimi) mesti v Sloveniji.

Gospodarski svet LOMO je na svoji zadnji seji razpravljal o vseh teh vprašanjih in sklenil predložiti volivcem svoje stališče.

Gospodarski svet je mnenja, da bi se moralo iz razpoložljivih sredstev dograditi stanovanjske bloke in hiše ter dokončati montažno stavbo Zdravstvenega doma, kamor bi se vselile zdravstvene organizacije, ki nujno potrebujejo ustrezne prostore. Nato bi bilo potrebno dokončati tiste komunalne objekte, ki so že v delu. To bi bila, po mnenju Gospodarskega sveta, most čez Majdičev otok, in cesta na Kalvarijo, vodovod v Stražišče pa naj bi se toliko dogradil, da bi Stražišče dobilo primerno število hidrantov. Nadalje je potrebno dokončati razsvetljavo Savskega mostu, dograditi pekovsko peč in vzdrževati obstoječe električno omrežje.

Vse to so vprašanja, predlogi, razmišljanja, ki bodo morala dobiti svojo dokončno obliko in odobritev na predstoječih zborih volilcev, ki bodo na področju občine Kranj od 24. do vključno 28. maja. Treba se bo pametno odločiti. Pri razpravi o teh problemih pa ne bomo prišli daleč, če bomo samo naštevali, kaj vse bi bilo potrebno narediti. Treba bo odločno povedati, kaj naj se z razpoložljivimi sredstvi zgradi, dogradi ali popravi, kaj pa naj počaka do prihodnjega leta. To bo prava, konstruktivna razprava, vse ostalo pa bi lahko samo oviralo investicijsko izgradnjo, ker bi s pogrevanjem »starih grehov« spravilo razpravo na slepi tir.

Nad 120.000 din za pomoč slepim

V nedeljo dopoldne so slepi radovljiškega okraja imeli na Jesenicah svoj občni zbor, na katerem so razpravljali o nošenju belih palic v svrho varstva zaščite slepih pred prometnimi nesrečami, o opremi psov-vodičev z rdečim križem na hrbtu, o skrbi za socialno podporo slepih, o kulturno-prosvetni dejavnosti slepih in podobno. Občnega zbora se je udeležil tudi zastopnik Glavnega odbora Zveze slepih iz Ljubljane in drugi gostje.

V radovljiškem okraju je 23 slepih, oziroma delno slepih, katerim so lansko leto izročili nekaj nad 120 tisoč din podpor.

Na občnem zboru so mnogo razpravljali tudi o problemu zaposlitve slepih in o novem zakonu za socialno zavarovanje.

Izidi volitev v odbore

Socialistične zveze

V soboto, 15. maja, so bile volitve v nove odbore SZDL, kjer so člani Socialistične zveze delovnega ljudstva, najmnožičnejše organizacije v državi, manifestirali in pokazali svojo visoko socialistično zavest.

V Kranju in tudi ostalih krajih so volitve potekale v najlepšem redu in je od 10.522 volilnih upravičencev volilo 8982 ali 85%, upravičeno odsotnih je bilo 670 kar bi povečalo procent tistih, ki so volili na 91%. Ni volilo le 869 članov SZDL.

Na posameznih voliščih so bili doseženi naslednji rezultati: Struževo je volilo 93%, Planina 91%, Rupa in Čirče 88%, Kranj center 87%. Zlato polje 86%, Gorenja Sava 84%, Orehek 83%, Primskovo in Stražišče 80%

Tudi v Tržiču so volivci šli množično na volišče in je tako od 6126 volilnih upravičencev volilo 5402 ali 89%. Upravičeno odsotnih je bilo 4,68% medtem ko je bilo neupravičeno odsotnih 7,13%. Zanimivo je pripomniti, da je od vseh glasovnic bilo le 91% veljavnih. 436 glasovnic je bilo neveljavnih predvsem zaradi tega, ker volivci, kljub pojasnilom volilnih komisij, niso dodobra razumeli kako in koliko ljudi morajo voliti.

Najbolj so se izkazali na področju Mestnega odbora SZDL Tržič, pododbori Podljubelj, kjer je od 313 vpisanih članov SZDL volilo 306, Kovor, kjer je od 425 volilo 420 volivcev, Sebenje, kjer je volilo 172 od 189 vpisanih, ter VI. kvart Bistrica, kjer je od 609 vpisanih volilo 576.

V nedeljo pa so bile volitve v odbore SZDL v Škofji Loki. Že do 11. ure je volilo skupno 72% volilnih upravičencev, ob koncu volitev pa so bili doseženi naslednji rezultati: od skupno 4090 volilnih upravičencev je volilo 94%, medtem ko se jih le 243 volitev ni udeležilo. S tako visokim procentom udeležbe na volitvah so Škofjeločani še enkrat dokazali svojo visoko patriotsko zavest in privrženost naši socialistični graditvi.

Proslava Dneva UDV na Bledu

Tudi v radovljiškem okraju so 10-letnico državne varnosti primerno proslavili. Na predvečer dneva proslave se je zbralo v hotelu Kazina na Bledu približno 350 gostov, ki so prisostvovali lepo pripravljeni proslavi. Himni in otvoritvi je sledil slavnostni govor tov. Juleta Vobiča, ki je orisal zgodovino ustanove državne varnosti in naporno delo pripadnikov UDV. Govoru je sledil umetniški program, ki so ga izvajali člani Ljubljanske opere, člani Jeseniškega mestnega gledališča in člani jeseniške »Svobode«. Posebno priznanje sta žela operna pevca Sonja Hočevarjeva in Zdravko Kovač. Pa tudi recitatorja Mestnega gledališča ter oktet jeseniške »Svobode«, so ugajali. Poleg pripadnikov UDV, JLA in Ljudske milice, so prisostvovali svečani proslavi tudi predsednik OLO Radovljica, Milan Kristan, sekretar OK ZKS Mirko Zlatner, org. sekretar OK ZKS Ivan Bertoncelj, predstavniki Socialistične zveze in številni javni ter kulturni delavci radovljiškega okraja.

Po sprejetju družbenega plana

(Nadaljevanje s 1. strani)

ni zadoščeno vsem potrebam v okraju. Na novo so bila v investicijskem programu določena sredstva za gradnjo vodovoda Bašelj—Bela in dograditev kulturnega doma Naklo. Računajo, da bodo z letošnjimi investicijskimi sredstvi v podeželskih občinah popolnoma dogradili 13 objektov. V mestnih občinah pa bodo večino investicijskih sredstev porabili za povečanja stanovanjskega fonda.

Prav tako so nastale nekatere spremembe pri delitvi sredstev, ki ostanejo gospodarskim organizacijam. Tovarni gumijevih izdelkov »Sava« v Kranju in gradbenim podjetjem so zvišali odstotke za plačni fond. Popravili so tudi odstotek udeležbe na prometu za nekatera trgovska podjetja. V celoti pa so popravili lestvico za izračunavanje plačnega fonda v gostinskih podjetjih. Razen 7 gostinskih podjetij, za katere bo določen plačni fond z odstotkom od prometa, bodo vsi ostali gostinski obrati v skladu s predpisi obdavčeni s pavšalnim davkom.

Spremembe so nastale tudi v skladu za finansiranje investicij OLO Kranj. Skupni znesek investicijskega sklada v višini 73 milijonov dinarjev, je bil sicer odobren, črtan pa je bil seznam koristnikov teh sredstev (kmetijstvo, gradbeništvo itd.), ker sta oba zbora sklenila, da se vsa sredstva iz tega sklada dajo na licitacijo s prosto udeležbo.

Po sprejetju družbenega plana in proračuna je bila skupna seja obeh zborov. Na seji so razpravljali o garancijski izjavi za tekstilno tovarno »Inteks« v Kranju, ki namerava pri Narodni banki najeti dolgoročen investicijski kredit v višini 70 milijonov dinarjev. »Inteks« potrebuje investicijski kredit, ker mora dograditi in popraviti nekatere objekte.

Pozdravi s Triglava

(Nadaljevanje s 1. strani)

do popoldne na Trgu Svobode, kjer so pričakali tekače s pozdravi in čestitkami predsedniku republike za 63. rojstni dan. Točno ob 14.30 uri so prihiteli na trg nosilci štafete, kjer so jih na častni tribuni sprejeli predstavniki ljudske oblasti, JLA, množičnih organizacij in delovnih kolektivov. Ob vzklikanju in viharnem aplavzu so tekači predali štafetno palico. Po pozdravnih nagovorih so nato pripadniki »Partizana«, mladinci in gasilci ponesli štafetno palico dalje proti Ljubljani.

Na Jesenicah so svečano sprejeli štafete

Pretekli četrtek je prispela na Jesenice Titova štafeta graničarjev, ki nosi pozdrave Vrhovnemu komandantu za njegov 63. rojstni dan. Štafeta je ta dan prešla pot od Tromeje v Ratečah do Žirovnice, odkoder je naslednji dan nadaljevala pot do Tržiča in naprej. Na Jesenicah je štafeto pozdravil predstavnik JLA major Miljutin Trbović, predsednik LOMO Jesenice tov. Maks Dolinar in predstavniki množičnih organizacij.

V ponedeljek zvečer pa so na Jesenicah prav tako lepo sprejeli lovsko štafeto radovljiškega okraja. Kljub slabemu vremenu se je sprejema štafete udeležilo večje število lovcev, šolske mladine in drugih. Pri obeh sprejemih je sodelovala tudi godba.

Zahodna Evropa na razpotju

Usoda armade, ki je ni

Nikdar doslej se ni vodila tako divja bitka za armado-prikazen, kakor je to danes z evropsko armado. Ves čas od 1950. leta odmevajo kanonade, vodijo se ofenzive, padajo maršali (Juin) in vlade na bojnih poljanah Evropske obrambne skupnosti (EOS). In vse to zaradi armade, ki je ni. Topovski plutoni Dien Bien Fuja, plutoni iz steklenic šampanjca na berlinski in ženevski konferenci, dvignjene pesti okoli Lanielove in Plevenove glave, pod slavolokom zmage, — to so bile samo nekatere, barvitejše podrobnosti te strani hladne vojne, — medtem ko prave divizije molče stoje na obeh straneh Labe.

Vodi se „vojna" za divizije, ki bi jih bilo treba dodati jalovemu številu divizij na zahodni obali Labe, za divizije, za katere si nekateri silno želijo, drugi pa se jih prav tako bojijo. One bi pomenile del usodne odločitve v boju za Evropo v pogojih spopada med dvema taboroma in nasprotij v njih samih.

30. vzporednik in EOS

Ko so topovi severno od 38. vzporednika na Koreji objavili, da je tam hladna vojna prešla v vročo in ko so severnokorejski tanki pomandrali ne samo vzporednik in vasi južno od njega, temveč tudi številne utvare v politiko Sovjetske zveze, — takrat je na Zahodu pastalo jasno, da Evropski svet ne zadostuje, da je NATO (Organizacija severnoatlantskega pakta) še vedno bolj pakt kot resnična sila in da bi bili za obrambo — v primeru, če bi se Koreja ponovila v Evropi — potrebni dejanska moč in fronta čimdalje na evropskem vzhodu.

Prvi korejski strel je bil udarec v živčni center Zahoda, ki se je šele takrat resnično zdrznil in prešel na oblikovanje dejanske vojaške sile v okviru NATO.

V Atlantskem paktu so takrat sklenili, da bodo takoj pričeli sestavljati zadostno oboroženo silo v Evropi pod poveljstvom enega samega komandanta. Bilo je jasno, da bo to Eisenhower. Toda ostvaritvi teh načrtov sta se z vso svojo pomembnostjo in položajem, ki se ne da obiti, zoperstavljala trdovratni problem razdeljene Nemčije in vprašanje položaja in vloge Zahodne Nemčije v zahodnem sistemu.

„Wehrmacht — nikoli!"

V jeseni 1950 so nestrpne ZDA predlagale na zasedanju Sveta NATO v Washingtonu, naj se čimprej ustanovi 10 nemških divizij, ki naj bi se kot nemška vojska priključile kontingentom Atlantskega pakta.

Ogorčenje v Evropi je bilo ogromno. Skoraj instiktivno je Francija, ki se spominja svojih izkušenj iz treh francosko-nemških vojn v teku zadnjih sto let, odločno in nemudoma odbila ta „Achesonov načrt". „Wehrmacht — nikoli!" je donelo v javnem mnenju ustrašene Zahodne Evrope.

Tedaj je Francija nastopila z znanim „Plevenovim načrtom" o naddržavni Evropski obrambni skupnosti, ki bi imela za svoje oborožene sile Evropsko armado pod strateškim vodstvom Glavne komande NATO za Evropo.

Pod pritiskom zahodne Evrope in ker so uvidele, da s svojim prvotnim načrtom ne bodo uspele, so Združene države Amerike pristale, da obravnavajo „Plevenov načrt", ki je postal osnova kasnejše Pogodbe o EOS, ki je bila podpisana 27. maja 1952.

EOS naj reši „evropsko kvadraturo kroga"

Po pogodbi o EOS bi bile Evropske armade: Francija, Zahodna Nemčija, Italija in Benelux (Belgija, Nizozemska in Luksemburg). Samo dejstvo, da bi v njej sodelovale samo dežele tako imenovane „Male Evrope", je ena osnovnih slabosti načrta o EOS, zakaj odsotnost Velike Britanije in skandinavskih dežel pušča Francijo in Benelux šibkejše pred Nemčijo.

Evropska armada bi bila sestavljena iz 42 divizij, od katerih bi bilo 12 nemških. Nemški kontingent s pomožnimi četami vred bi štel kakih 500.000 mož. Računajo, da bi bilo 32% oficirjev iz Nemčije. Divizije iz raznih držav bi sestavljale korpuse z mednarodno komando, njim na čelu pa bi bili organi EOS: Visoki komisariat, Svet ministrov in Skupščina EOS.

Kaj je hotela Francija, ko je predlagala EOS? Predvsem to, da nujno večanje nemške moči in nujna ustanovitev njene armade kot izraza naravnega procesa, dejanskih potreb Zahoda in posebnih koristi ZDA dobi tako obliko, da bi to bilo manj nevarno tako kot za Francijo kot tudi za vse tiste dežele, ki bi jih utegnilo ogroziti ponovno porajanje nemškega militarizma.

Ali bo končno prišlo do ostvaritve načrta? Pogodbo o EOS z dodatnimi protokoli so že ratificirali parlamenti Belgije, Nizozemske, Luxemburga in Zahodne Nemčije. Italija zanjo ne kaže prevelikega navdušenja in poizkuša, da bi od ratifikacije kakorkoli dobila še kako drugo korist, n. pr. Trst. V Franciji je situacija dokaj jasna: vse je odvisno od skupine 40 socialističnih poslancev, ki pravijo, da se pri glasovanju o EOS v parlamentu ne bodo pridružili ostalim zastopnikom njihove stranke, ki podpira EOS. Še ta mesec bo stranka imela kongres in pričakovati je, da bodo na njem sprejeli sklep o tem, da morajo njihovi poslanci disciplinirano glasovati za strankino politiko. Toda tudi v tem primeru ni jasno, ali se bo omenjena skupina tudi držala kongresnega sklepa.

Naj bo že kakor koli, — ni težko ugotoviti, da se EOS poraja počasi in z velikimi neprilikami. V njeni zamisli nekaj manjka, da bi bila splošno sprejemljiva. To pa je predvsem dejstvo, da je zamišljena kot zgolj vojaška aliansa med partnerji, ki imajo med seboj še nič koliko nerazčiščenih računov. Prav izkušnje balkanskega sodelovanja med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo, ki je v tako kratkem času dosegla zavidanja vredne uspehe, pa kaže, da je vojaško sodelovanje učinkovito le na osnovi splošne, gospodarske, politične in kulturne sloge med državami. Takšno sodelovanje, ki ni samo začasen aranžman, ampak izhaja iz globlje potrebe po intenzivnejšem trajnem sodelovanju, je mogoče tudi pri ostalih evropskih državah. Če bi se zamisel EOS razvila v tem smislu, potem bi bila hitro rešljiva tudi sporna vprašanja med partnerji „Male" in širše Evrope. Evropa bi se iz „tamponske cone" med velikima blokoma hitreje razvijala v močan samostojen faktor. Ratifikacija Pogodbe ne bi bila več težava. Rešena bi bila „evropska kvadratura kroga".

—jž

Poljane in proslavitev občinskega praznika na Jesenicah

Jeseničani so za svoj občinski praznik določili 1. avgust. Veliko je bilo predlogov, pa so se končno le odločili za ta dan.

Jeseniška zgodovina je zelo pestra in bogata, vendar le preradi pozabljamo na težke dni, ko so jih prestali naši prvoborci in morda premalo cenimo pridobitve, za katere so padli naši najboljši ljudje.

Prav tako so nam ostali v spominu kraji, kjer so se naši borci v prvem letu ljudske vstaje zbirali in borili za narodno osvoboditev. Mežaklja bo ostala prvoborcem vedno drag spomin, saj je bila svobodna že v prvih mesecih nemške okupacije. In Poljane... Koliko spominov nas veže ravno nanjo!

Že pred vojno so se na Poljanah zbirali komunisti in tamkaj iskali zatočišče pred nasiljem ted. vlad. Tudi prva partizanska borba z Nemci je bila v Poljanah. Tu je padel eden prvih gorenjskih aktivistov tov. Finžgar. Partizanske skupine, ki so v poznejših letih narodno-osvobodilne borbe prihajale na Jesenice, so se vedno ustavile na Poljanah, tam so lahko partizani dobili vse novice, ki so jih zanimale. Naši ljudje — ilegalci so semkaj prihajali s polnimi nahrbtniki in pomagali partizanom.

Med borbo so tako Poljane postale, lahko rečemo, druge Jesenice. Jeseniški delavci so prav tu našli svoj mirni kotiček pred vojno, kjer so pozabili na težave in boje s kapitalisti pred vojno, med vojno pa so se na istem mestu zbrali, da gredo v oborožen boj proti nacistom.

Ko se pripravljamo na prvo proslavitev našega občinskega praznika, bodo gotovo različni predlogi, kje naj ta praznik najlepše proslavimo. Stari partizani smo zato, da naš prvi praznik proslavimo na Poljanah. Tega mnenja bi bili tudi padli komunisti, ki so jih vsa leta pred vojno preganjali žandarji in policaji. Torej naj bo proslava našega občinskega praznika tam, kjer smo se zbirali tudi v najtežjih dneh.

Ostale prireditve bi morale biti med tednom na Jesenicah, Podmežakljo, v dvoranah itd. Ob proslavljanju pa se moramo spomniti tudi drugih krajev, ki so tesno povezani z našo borbo, posebno z Jeseničani. Ne smemo prezreti niti enega kraja, hiše ali pa človeka, ki je sodeloval v mogočni ljudski vstaji. Niti desete obletnice Gorenjskega odreda nismo praznovali, niti ni bilo skupne proslave obletnice ustanovitve Prešernove brigade, ki je bila za Gorenjsko tako pomembna. V kolikor pa so te proslave bile, so bile preveč lokalnega značaja in moralni uspeh ni bil tako velik, kot bi lahko bil.

Proslave obletnic velikih dogodkov med NOB so najlepša prilika, da se po tolikih letih zopet snidemo in obnovimo poznanstva in tovarištvo, ki nas je nekoč s krvjo vezalo. Vsem našim nasprotnikom pa ob takih prilikah lahko povemo, da smo še vedno pripravljeni braniti tisto, kar nam je dala ljudska revolucija in kar smo po vojni z velikimi žrtvami zgradili in obnovili.

Štajerska v borbi

5. septembra letos bo na Ostrožnem pri Celju veličastno partizansko zborovanje „Štajerska v borbi". To zborovanje bo zbor vseh borcev enot NOV in POS, ki so se borili na področju IV. operativne cone, političnih delavcev s terena, vseh borcev iz Štajerske, ki so se borili v NOV in POS na ostalih področjih naše republike ter v enotah NOV in POJ bratskih republik. Nadalje bo to zbor vseh izseljencev in internirancev, ki jih je okupator izselil ali interniral s področja IV. operativne cone.

Pripravljalni odbor za proslavo „Štajerska v borbi" poziva vse borce partizanskih enot iz Štajerskega in Koroškega (XIV. divizije, brigad — Šlandrove in Zidanškove, odredov — Kamniško zasavskega, Lackovega, Kozjanskega, Vzhodno in Zahodno-koroškega, Kokrškega, Pohorskega, enot VDV, borcev kurirskih relejnih postaj, partizanskih bolnišnic, liskarn, delavnic itd.), nadalje vse politične aktiviste, internirance in izseljence, naj se te svečane proslave udeleže.

V ta namen naj vsi tovariši, bivajoči na Štajerskem in Koroškem, na katere se nanaša gornji poziv, pošljejo na sedeže Zveze borcev svojih okrajev naslednje podatke:

1. Ime in priimek ter partizansko ime.
2. Kdaj je vstopil v NOV, odnosno postal politični aktivist na terenu, bil izseljen ali interniran ter do kdaj.
3. Katerim zgoraj navedenim enotam oziroma organizacijam je pripadal (brigadi, odredu itd.). Če je bil aktivist, kje je bilo njegovo delovno področje.
4. Kakšen položaj, funkcijo ali čin je imel.
5. Katera odlikovanja ima.
6. Točen naslov sedanjega bivališča.

Na osnovi navedenih podatkov se bodo vsi bivši borci in aktivisti porazdelili v liste enote, v katerih so se nahajali ob vstopu v NOV in POS na področju Štajerske in Koroške.

Bivši borci, ki niso vstopili v NOV in POS na področju Štajerske in Koroške, pa so se borili na tem področju, se bodo razdelili v enote, ki so se nahajale na tem področju.

Iz bivših borcev ter političnih aktivistov Štajercev in Koroščev, ki so se borili v NOV in POS v ostalih krajih LRS in FLRJ, se bo za zbor formirala posebna enota.

Ker je mnogo tovarišev iz zgoraj navedenih enot v ostalih okrajih Ljudske republike Slovenije, v ostalih republikah ter enotah JLA, naj omenjene podatke pošljejo na naslov: Glavni odbor Zveze borcev LRS, pripravljalni odbor „Štajerska v borbi".

Ti podatki naj se pošljejo najkasneje do 15. junija 1954.

Ljubljana, 11. maja 1954.

Glavni odbor Zveze borcev Slovenije
Pripravljalni odbor

Cimpkova mama

Nesrečno naključje si je to pot izbralo za žrtev Cimpkovo mamo — Praprotnikovo iz Potok pri Koroški Beli, ki jo je pred par dnevi tako hudo zbil vlak, da je obležala mrtva.

V sredo popoldne so njene posmrtne ostanke pokopali z lepimi svečanostmi na pokopališču na Koroški Beli. Pogreba se je udeležilo veliko domačinov, veliko pa je bilo tudi partizanov in aktivistov NOB, ki so izkazali svoji materi zadnjo čast. Cimpkova domačija je sprejela prve partizane na Gorenjskem, jih varovala in vzdrževala. Tu so zborovali, prenočevali in se hranili prvoborci z Jesenic in okolice, narodna heroja Jože Gregorčič in Stane Žagar, Vencelj Perko, Konobelj in vrsta drugih. Vse dokler zverinska roka okupatorja ni izgnala Cimpkovih v taborišče, od koder sta se vrnili šele leta 1944. so imeli partizani tu varno zatočišče.

Pred hišo na Potokih, kjer so bili izpostavljeni posmrtni ostanki Cimpkove mame, so se poslovili partizani in s solzami v očeh izražali žalost in bolečino zaradi prerane smrti požrtovalne partizanske mame. Pevski zbor javorniške »Svobode« ji je v slovo zapel pesem »Vigred se povrne«. Nato so odnesli krsto prvoborci, spremljale pa so jo partizanke. V sprevodu je javorniška godba igrala žalne koračnice, ob odprtem grobu pa so se od pokojnice poslovili borci z Javornika in Koroške Bele, pevci in predstavniki političnih organizacij z Jesenic. Tako veličastnega pokopa še ni bilo na Potokih. Naj ji bo tej dobri partizanski mami lahka slovenska zemlja, za katero je žrtvovala vse, kar je bilo v njeni moči.

Kamnik

Dramska sekcija »Solidarnosti« iz Kamnika je to soboto in nedeljo uprizorila v režiji tov. Štefana Keržine veseloigro »Zmešnjava nad zmešnjavo«. Popularni komik kamniškega odra tov. Franc Orehek je s to predstavo praznoval svoj 125. nastop na odrskih deskah, obenem pa 25-letnico svojega delovanja pri diletantskem odru. Tajnik sekcije se je zahvalil jubilantu za njegovo vestno dolgoletno delo in mu izročil šopek, občinstvo pa mu je z dolgotrajnim ploskanjem izrazilo svoje priznanje.

Večer umetniške besede

Dne 28. t. m. bo v Prešernovem gledališču v Kranju večer umetniške besede. Recitiral bo član PG Marjan Dolinar, ki se s to vejo umetnosti že več let ukvarja. Med posameznimi recitacijami bo igral na klavir mladi kranjski pianist Engelman.

Pri nas v Sloveniji so prireditve te vrste žal nekakšna redkost. Res je, da zahtevajo od interpreta na eni strani veliko mojstrstvo, toda res je tudi, da zahtevajo od publike zainteresiranost in tradicijo, ki jo pri nas ni in tudi še ne more biti. Za

Marijan Dolinar

večere umetniške besede je prav značilno, da so udomačeni pri velikih narodih, ki si grade kulturo že dolga stoletja.

Morda je zadnja trditev drzna, zato naj jo nekoliko pojasnim:

Pri Slovencih je kultura jezika danes vsekakor že močno zakoreninjena; od vsakogar pričakujemo in zahtevamo, da meterinščino pravilno piše. Ob pravopisnih napakah zardevamo. Še več: vsak vajenec se danes uči v šolah toliko spisja, da ne bo njegovo pisanje samo pravopisno in slovniško neoporečno, marveč, da bo celo zmožno nekega osebnega izraza, stila.

Res: kultura pisane besede je pri nas že tako daleč in na široko razvita.

Kako pa je z govorjeno besedo? Domala vsakdo, naj bo že njegov poklic tak ali drugačen, mora danes neštetokrat govoriti v javnosti.

Temu položaju pa — kar priznajmo si — nismo kos. Kulture govorjene besede slej ko prej nimamo, niti še ne čutimo prave potrebe po njej. V tem nas je čas preprosto prehitel.

In vendar: zakaj je toliko naših sestankov ,debat ali sej neuspešnih in dolgoveznih? Ali ne prav zato, ker se v javnosti ne znamo izražati, ker ne znamo oblikovati svojih misli. Sramežljivo momljamo ali izgubljeno kričimo. Zaostaja nam dih, glas se nam trga, izgovarjava je nerazločna, izbor besed negotov in reven; najpreprostejša misel ne najde ustreznega izraza; v zadregi opletamo z rokami. Kako naj potemtakem pritegnemo poslušalce? Šele, ko je seje konec, se oddahnemo; takrat lahko vzamemo pod roko najbližjega prijatelja, takrat se razgovorimo. Nejasno torej le vemo, ali vsaj čutimo, da je naš govor v javnosti nebogljen.

Poglejmo, kako je s to stvarjo pri drugih narodih. Že zgodovina izpričuje zanimivo dejstvo, da so se vsi veliki govorniki učili svoje umetnosti od igralcev. In danes? Za primer naj navedem samo Francijo, deželo ,ki jo podrobneje poznam: v Franciji je »Umetniška beseda« že več kakor sto let neobvezen učni predmet, ki ga vpisuje večina dijaštva na vseh gimnazijah, učiteljiščih in univerzah. Profesorji umetniške besede so vselej igralci, v Parizu navadno člani »Comedie française«.

Potemtakem je razumljivo, da je problematika umetniške besede večini Francozov kar se da domača. Vsak profesor, zdravnik, advokat ali inženir je vešč predavati ali diskutirati z neverjetno lahkoto, duhovitostjo in očarljivostjo. Te veščine se je priučil v mladosti, kakor se je v mladosti privadil pravopisja in slovnice. Prešla mu je v kri. Francoze zanima ta problematika vse življenje. Zato neumorno zahajajo k matinejam umetniške besede, ki jih prireja v samem Parizu osrednje gledališče »Comedie française« — vsak teden! Tu sliši vsakdo tekste, ki jih zna domala vse na pamet, ki jih je sam študiral v izrazu; sam poslušal že sto in stokrat. Zato je aplavz, ki pretrga tišino teh matinej, za naše pojme neverjeten. Tako je v Francij. Podobno gojijo umetniško besedo tudi v Angliji, Rusiji, Nemčiji, Italiji in drugod.

Pri nas so večeri umetniške besede šele v povojih, ne toliko po krivdi interpretov, kolikor po krivdi občinstva, ki se njihove pomembnosti ne zaveda. Tu smo na trdi ledini. Slej ko prej jo bomo morali preorati.

Vsekakor bi upravičeno želeli, da bi bil večer umetniške besede v Kranju kulturen dogodek. Izbor tekstov bo vsakomur zanimiv, pester in dostopen. Ob verzih Prešerna, Župančiča, Ketteja, Kosovela in drugih, najžlahtnejših oblikovalcev slovenske vezane besede bomo slišali prozne tekste našega velikega mojstra Cankarja.

Uprizoritev „Male Floramy"

Premieri, ki je bila minulo soboto, so sledile na jeseniškem odru ves teden reprize Ivo Tijardovičeve operete v treh dejanjih »Mala Floramy«. Kakor pri premieri, je bila dvorana tudi pri vseh reprizah razprodana. To je največji dokaz, da prebivalstvo Jesenic že od nekdaj ljubi operete. Od vseh operet, ki so jih uprizarjali na Jesenicah v dobi med prvo in drugo svetovno vojno, je dosegla »Mala Floramy« najvišjo stopnjo, saj take predstave na Jesenicah še ni bilo. Zasluge za možnost uprizoritve najboljše Tijarodovičeve operete nosi poleg Mestnega gledališča tudi glasbena šola in »Svoboda«. Glasbena šola je odstopila svoj orkester, »Svoboda« pa mešani zbor in folklorno skupino. Študij »Male Floramy« je pričel najprej orkester, nato pa pevski zbor »Svobode« ter folklorna in baletna skupina. Delo na odru je bilo zahtevno in so se težave pokazale šele ob prvih vajah na odru.

»Malo Floramy« je zrežiral in napravil sceno prof. Jože Tomažič. Dirigiral pa je ravnatelj jeseniške glasbene šole Rado Kleč. Dosegla je popoln uspeh in zaslužijo poleg režiserja in dirigenta priznanje tudi vodje posameznih skupin in vsi sodelujoči. Vloga »Male Floramy« je bila zaupana priznani sopranistki in poznani igralki Pavli Klečevi. Njenega partnerja Mirka je igral mlad igralec Lado Rotar, ki je vlogo tako pevsko, kakor igralsko dobro rešil. Uspešna je bila tudi Elza Cegnarjeva v vlogi šiore Petronile, Marjanca Čebuljeva v vlogi miss Beautflower, kakor tudi ostali igralci. Igralsko so bili prav tako dobri Rudi Mandič v vlogi šiora Bepa, Franjo Štibilj v vlogi šiora Fileja, Pavel Merlak v vlogi šiora Daneta ter drugi. Igralsko so bili moški enaki ženskam, dočim so jih pevsko ženske nadkriljevale. Zbor, ki ima pri »Floramy« zahtevno nalogo, saj nastopa v vseh treh dejanjih, je svojo vlogo pevsko dosti bolje rešil kot igralsko. Vzrok je razumljiv, saj je nastopal pevski zbor »Svobode« prvič pri gledališki predstavi. Odlična je bila folklorna skupina, ki je naštudirala vse naše narodne plese. Dobra ji bila tudi baletna skupina. Občinstvo je nastopajoče nagrajevalo z aplavzi, kakršni so na Jesenicah kaj redki. Režiserju, dirigentu in ostalim vodjem skupin je na premieri čestital upravnik gledališča Alfonz Oblak, občinstvo pa jih je nagradilo s šopki.

Obletnic NOB ne moremo prestavljati

V nedeljo, 16. maja je bila v Selcih občinska konfrenca SZDL. Delegati so razpravljali o gospodarskih problemih občine, o delu ljudskih odborov in odbornikov, o vzgoji mladine in o delu Zveze ženskih društev. Konference se je od 49 izvoljenih delegatov udeležilo le 32 odbornikov. Iz poročila, ki ga je prebral sekretar obč. odbora SZDL je razvidno, da so člani Socialistične zveze imeli preteklo leto precej težav pri svojem delu, kljub temu pa so dosegli tudi precej uspehov. Po vseh vaških odborih so opravili občinske zbore in izvolili nova vaška vodstva SZDL. Le v Bukovščici stari odbor ni bil prav nič aktiven in zato tudi vsa odgovornost za nedelavnost pade nanj.

Delegati so v razpravi precej govorili o žagarskem obratu v Selcih v katerem je zaposlenih 35 delavcev iz okoliških krajev. Predvsem jih je zanimalo kaj je z morebitno ukinitvijo tega obrata, pozabili pa so razpravljati o splošnih problemih našega gozdarstva. V kolikor ta obrat ne bo imel pogojev za svoj obstoj, bodo prebivalci morali misliti na druge proizvodne panoge v tem delu našega okraja.

V razpravi so delegati govorili tudi o praznovanju občinskega praznika v Selcih. Za praznik so si izbrali 14. julij. Ta dan so namreč okupatorji streljali talce — domačine. Prav bi bilo, da ta dan proslavljajo samo občinski praznik, ne pa da planinsko društvo slovesnost drobi z otvoritvijo koče na Ratitovcu, ki jo nameravajo izročiti svojemu namenu prav na ta dan. Planinsko društvo bi pač moralo biti bolj uvidevno ter raje pomagati pri temeljitih pripravah za proslavo občinskega praznika. Planinci so mnenja, da naj bi jim občina najprej pomagala z denarjem, potem pa bi se morda pogovorili o prestavitvi dneva otvoritve koče na Ratitovcu. Tako stališče je — milo povedano — obsojanja vredno in ni prav nič v skladu s pojmovanjem, ki ga morajo imeti člani Socialistične zveze. Občinski praznik v Selcih je pomemben za celo dolino in ne samo za občino, zato morajo pri praznovanju sodelovati prav vsi, otvoritev koče pa naj se prestavi. Zgodovinskih obletnic iz NOB pač ne moremo prestavljati in potvarjati.

Martin Košir

10 let je že od tedaj ...

Pot delegatov na Zbor gorenjskih aktivistov

Težko je pravzaprav po desetih letih zopet enkrat obnoviti spomin na tista leta, ko je okupator besnel po slovenski zemlji in prelival kri v potokih. Spomin je zbledel, rane so se zacelile in čas je prinesel nova dožitvetja. Vendar ne bi bilo prav, če bi pozabili na tiste dogodke, ki so imeli za razvoj narodnoosvobodilne borbe velik ali celo zgodovinski pomen. Med te dogodke spada prav gotovo tudi zbor gorenjskih aktivistov na Mosteh na Jelovici sredi maja 1944. leta. Številni izvoljeni delegati z vse Gorenjske so se tedaj zbrali in podali nekak obračun svojega dotedanjega dela.

Odkod so prihajali delegati na zgodovinski Zbor in kakšne ovire so morali premagovati?

Nič manj, kot stodvajset delegatov so izvolili politični aktivisti in borci ter jim zaupali važne naloge, da bi bil Zbor čim uspešnejši.

Najtežjo pot so morali prehoditi delegati iz tedanjega kamniškega okrožja. Okupator je imel popolno nadzorstvo nad tem ozemljem in prav nobena pot ni bila dovolj varna. Za vsakim grmom je lahko tičala sovražna zaseda in oklopni avtomobili so krožili po cestah.

Pa vendar jim je uspelo. Prav vsi delegati so prišli na cilj, niti enkrat niso padli v zasedo, brez bojev in jurišev so prišli do Save. Tudi prehod preko Save je bil prav partizanski; nihče jih ni videl, kaj šele slišal. Nadaljevanje poti pa ni bilo več nevarno, saj so hodili po osvobojenem ozemlju.

Jošt, Čepule, Mohor, Dražgoše... Kdo ne pozna teh starih partizanskih krajev. Že tedaj smo pravili, da je tam republika in da imajo ljudsko oblast.

Tudi delegati z leve strani kranjskega okrožja, iz Tržiča, Naklega, Šenčurja, Voklega Smlednika itd. so imeli dolgo in nevarno pot. Najbolj jih je skrbel prehod čez Savo, kajti tolikokrat so bili že izdani, da so prav malo verjeli, da bodo srečno prešli reko. Pa tudi njim je bila sreča naklonjena.

Blizu otoške železniške postaje pelje preko Save mostič in ravno nanj so delegati z levega brega računali. Niso se ušteli.

V okoliških naseljih je bilo tedaj mnogo aktivistov in ti so jim pripravili prehod preko Save. Vsak meter ozemlja so aktivisti nadzorovali in tako pomagali delegatom, da so lahko pravočasno prišli na Zbor. Še železniška proga je bila pred njimi. To pa je bila zanje tudi poslednja ovira. Še skok čez tračnice in že so bili na osvobojenem ozemlju, nihče več jih ni nadlegoval. Pot do Most je bila prosta.

Delegati iz Bohinjskega kota in Jesenic so tudi morali preko Save in železnice in tudi njim se je posrečilo, da so brez strela prišli na zborno mesto. S spretnim manevriranjem so preslepili okupatorjeve patrulje, ki so ponoči in podnevi neprestano zalezovale borce za svobodo.

Manj srečna pa je bila delegacija iz Škofjeloškega okrožja. Delegati so imeli pravzaprav najlažjo pot, saj je bilo vse ozemlje do Jelovice osvobojeno. Bili so izdani in na Prtovču jih je pričakala nemška zaseda. Nič hudega sluteč so se borci bližali vrhu, tedaj pa je treščilo. Z močnim ognjem je sovražniku uspelo, da je delegacijo razbil. To pa delegatov ni motilo. Bili so samo domačini in so teren dobro poznali. Na Mosteh so se zopet našli in na veliko veselje ugotovili, da nihče niti ranjen ni bil. Vsi so prisostvovali velikemu dogodku, ki je pomenil velik preokret v osvobodilnem boju Gorenjcev.

Tako so na konferenco gorenjskih aktivistov potovali izvoljeni aktivisti. Prav gotovo je bila to ena redkih konferenc, kamor so delegati prispeli brez žrtev in boja. Vendar je do konca leta in do osvoboditve padlo najmanj polovica takratnih delegatov in danes nihče ne ve, koliko jih še živi. Na nedeljskem Zboru se bodo preživeli udeleženci konference po desetih letih prvič ponovno zbrali in šele tedaj bodo videli, kateri so tisti, ki so morali žrtvovati svoja življenja in jim ni bilo dano, da dočakajo osvoboditve.

Ob 10. obletnici Zbora gorenjskih aktivistov čestitamo vsem naročnikom in bralcem

Uredništvo in uprava „Glasu Gorenjske"

Do sedaj že 71,5 milijonov kWh

Oktobra bo v Mostah začel obratovati tretji agregat

V hidrocentrali v Mostah pri Žirovnici so začeli s povečanim tempom montirati tretjo turbino, katero nameravajo spustiti v poizkusno obratovanje že oktobra meseca letos. Turbino je dobavil »Litostroj«. Generator in transformator pa so naročili v Avstriji. Z montažnimi deli, ki jih opravlja mariborsko hidromontažno podjetje, so začeli 15. aprila.

HC v Mostah, ki je predvsem namenjena za kritje konic v potrošnji električne energije in ki je začela obratovati maja meseca 1952. leta, je dosedaj dala našemu gospodarstvu že 71,473.000 kWh električne energije. S tem si je predvsem opomogla Železarna na Jesenicah, ki sicer ne bi mogla pravočasno in v takem obsegu izpolnjevati svojih nalog.

Direktor hidrocentrale nam je v razgovoru povedal še nekaj zanimivosti. HC Moste bo začela letos obratovati s tremi turbinami. Vsaka turbina bo imela zmogljivost 7500 konjskih sil. Turbine pa ne bodo neprenehoma obratovale, ker ni niti dovolj vode, centrala pa tudi ni bila zgrajena v ta namen. Njena glavna naloga je, da podnevi zbira vodo in jo izkorišča takrat, ko nastane največja potreba po elektriki. To je predvsem v večernih in jutranjih urah. Da pa bo centrala to nalogo še lažje izpolnjevala, bodo pozneje vgradili še četrto turbino, ki bo v glavnem nadomestila staro HC Završnico, ki je že precej dotrajala.

Ta turbina pa bo imela še drugo nalogo. Ko bo dovolj vode, jo bo iz akumulacijskega jezera črpala v Završniško jezero. V glavnem bo koristila tudi vodo iz Završnice.

Poleg montaže tretje turbine, agregata in vseh ostalih del, nameravajo letos urediti še glavno stikalnico, kajti sedanja je le začasna, dograditi mislijo daljnovod za 110 kW s priključkom do Radovljice. Tako bo HC Moste dobila tudi direktno zvezo z novo razdelilno postajo, ki jo gradijo pri Ljubljani. Staro razdelilno postajo v Radovljici bodo prenesli v Lesce in bo služila za podeželje ter kovinsko industrijo v Kropi, Lescah in okolici. Dvignili pa bodo tudi še prodno pregrado na Javorniku in zavarovali obrežje.

Letos bodo montirali tudi čistilni stroj za čiščenje rešetk pri obtočnem objektu. Stroj je izdelala »Metalna« v Mariboru in je popolnoma mehaniziran. Sklenili so tudi podpreti občino pri gradnji novega vodovoda za področje občine, kajti le-ta je v Žirovnici že res potreben. HC Moste bo za gradnjo vodovoda prispevala okoli 11 milijonov din, okoli 10 milijonov pa OLO. Vsekakor posnemanja vredna iniciativa.

Ker je dosedanja dela motila negotovost zaradi zadostnih sredstev, zaprošeno posojilo so dobili šele pred dnevi, je kolektiv sklenil, da bo skušal vse zamujeno nadoknaditi in pravočasno izgotoviti vsa predvidena dela.

Koliko bo ustvarila jeseniška železarna

Delavski svet jeseniške železarne je imel pretekli torek svojo tretjo redno sejo, na kateri je razpravljal o podaljšanju veljavnosti III. tarifnega pravilnika, o družbenem planu in nekaterih drugih vprašanjih. Tarifnemu pravilniku so z nekaterimi manjšimi spremembami in dopolnitvami, ki se predvsem nanašajo na nove zvezne predpise, podaljšali veljavnost do konca tega leta. Posebno živahna je bila razprava o bodočem staležu zaposlenih v Železarni Jesenice, ki predvidevajo letos povečati za okoli 90 novih delavcev. Kljub temu, da količinska proizvodnja ne bo večja od lanske in da bodo nekaj ljudi na novo zaposlili, so nekateri člani in obratovodje izražali bojazen, da bodo imeli premalo ljudi. Drugi so zopet dokazovali s podatki, da je v Železarni dovolj delovne sile, le pravilno jo je treba razporediti in izboljšati disciplino.

Na seji je delavski svet potrdil tudi družbeni plan, o katerem smo v našem listu že poročali. V glavnem je ostal plan neizpremenjen, razen v finančnih pokazateljih, kjer odigravajo glavno vlogo cene. Po tem predlogu bo jeseniška železarna ustvarila to leto 7645 milijonov din dohodka, katerega potem deli za obresti na osnovna sredstva, obratna sredstva, prometni davek, zvezni davek, sklad za plače in druge dajatve.

Glas naših bralcev

Tovariš urednik!

V zadnji številki »Glasu Gorenjske« sem prečital tudi članek z naslovom »Več pozornosti vzgoji mladine« in se z njegovo vsebino popolnoma strinjam. Res je, naši mladini moramo posvetiti zadostno pozornost.

Toda vsa skrb skupnosti, skrb in vzgoja staršev bo zaman, odnosno neuspešna, če se bodo še nadalje dogajali primeri, kakršnega navajam.

Ko sem pred dnevi v gostilni pri Mayrju v Kranju kosil, je pri sosednji mizi sedela družba petih mladih fantov, med katerimi vsaj dva nista imela več kot 16 let.

Sedeli so ravno pod napisom: »Mladini pod 18. letom in pijanim osebam je prepovedano točenje alkoholnih pijač.«. Zanimivo je, da so tudi sami ta napis prečitali in nato celo zbadali svoja mlajša tovariša, češ, saj vidva sploh nimata »pravice« piti. V tistem kratkem času, ki sem ga prebil pri kosilu, so popili 2 litra vina in po glasnih kletvicah, »lepih« besedah in domislicah na račun natakarice je bilo lahko ugotoviti, da so že »dobre volje«.

Vprašam se, ali gostinsko osebje in uprava gostinskih podjetij ne bodo že enkrat začele izvajati veljavne predpise in tako po svojih močeh tudi pomagale pri splošnih naporih za boljšo vzgojo mladine. Čas bi že bil, da ne bi vedno zasledovali le komrecialni učinek.

A. I.

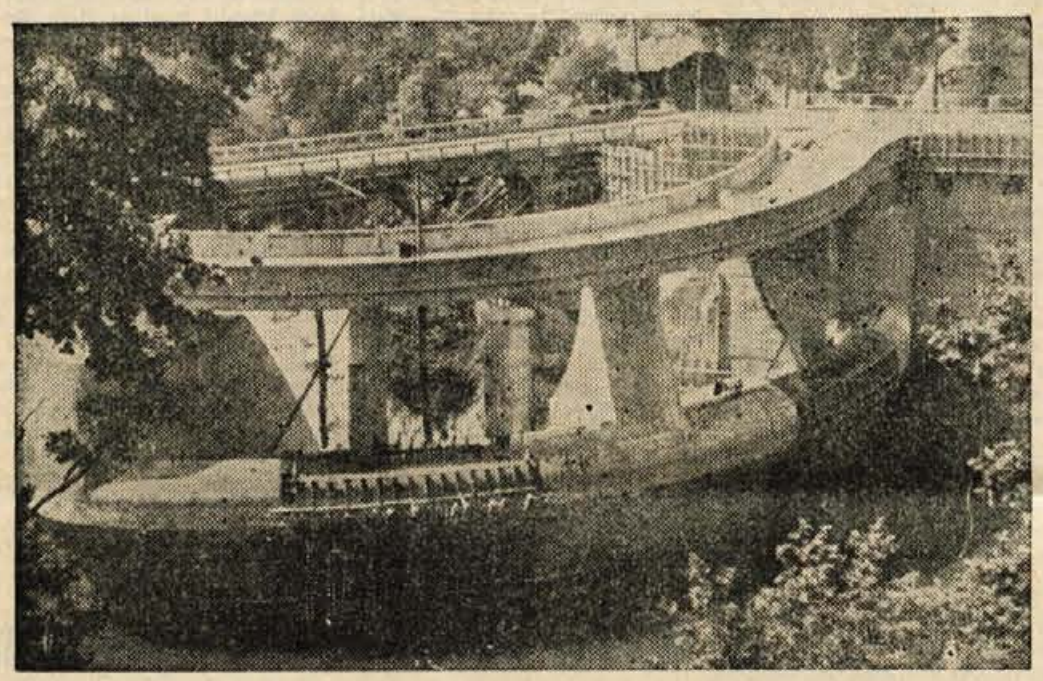

Razpis

Trgovska podjetja, trgovine in trgovine kmetijskih zadrug iz območja okraja Kranj bodo v času od 1. julija 1954 do 31. avgusta 1954 sprejele v uk 28 vajencev in vajenk za različne trgovske stroke.

Za vajenca v trgovini bo lahko sprejet v okviru navedenega števila kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

a) da je dopolnil 14 let, vendar pa ni star več kot 18 let;

b) da je z uspehom končal 4 razrede gimnazije oziroma osemletko.

c) da je duševno in telesno zdrav in sposoben učiti se v trgovini.

Prošnjo za sprejem je vložiti najkasneje do 15. julija t. l. v tajništvu trgovinske zbornice Kranj Maistrov trg 1/I.

Prošnjo napiše vsak kandidat lastnoročno in naj vsebuje predvsem sledeče:

Priimek, očetovo ime in ime, rojstne podatke, bivališče, socialno poreklo staršev, podatke o številu nepreskrbljenih otrok v družini, imovinskem stanju, v kateri trgovski stroki (branži), katerem kraju in katerem podjetju oz. trgovini se želi učiti itd.

Prošnji je priložiti: prepis spričevala 4. razr. gimnazije, potrdilo zdravnika o zdravstveni sposobnosti za uk v trgovini in znamko za din 15.-

Po preteku roka za vložitev prošenj bo odbor za strokovno vzgojo kadrov pri trgovinski zbornici pregledal vse vložene prošnje in kandidate, ki najbolje izpolnjujejo pogoje za sprejem obvestil, v katerem podjetju oz. trgovini naj se javijo zaradi sprejema v uk.

Učne pogodbe bodo sklenjene neposredno med podjetjem in vajenčevimi starši oz. varuhi, pred tem pa bo moral kandidat prestati 1 mesečno preizkusno dobo. Prednost pri sprejemu bodo imeli ob izpolnitvi navedenih pogojev kandidati iz območja OLO Kranj in sirote.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Trgovinska zbornica Kranj

Radio Ljubljana

Poročila poslušajte ob 5.35, 6., 7., 13., 17., 19. in 22. uri.

V nedeljo, 23. maja: 8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro. 9.00 Pol ure za našo vas. 9.30 Operetna glasba. 11.00 »Po naši lepi deželi.« — Zvone Kržišnik: Podobe s Kumrovskih livad. 11.300 Pionirska štafeta prinaša čestitke za rojstni dan maršala Tita. 12.30 Kaj bo danes na sporedu. 13.30 Pogovor s poslušalci. 13.40 Koncertni valčki. 14.00 Otroška predstava — Pionirji okrog mikrofona. 14.30 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 15.45 Radijska igra — Janko Mlakar: Kako je Trebušnik hodil na Triglav. 17.00 Družinski pogovori 17.10 Želeli ste — poslušajte!

V ponedeljek, 24. maja: 7.20 Za gospodinje. 12.20 Nekaj za lovce. 13.45 Za mlade pevce in godce. 14.00 Zborni solisti pojo slovenske narodne pesmi. 14.40 Kaj bo danes na sporedu. 1445 Igra trio Darko Škoberne. 15.30 Šolska ura za nižjo stopnjo: Ob Titovem rojstnem dnevu. 17.10 Zabavne melodije. 17.45 Zunanje politični feljton. 18.00 Glasbeni mozaik. 18.30 Zdravstveni nasveti. 18.40 Narodne pesmi poje ženski zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja. 20.00 Pred rojstnim dnem maršala Tita.

V torek, 25. maja 7.20 Za gospodinje. 11.00 Šolska ura za nižjo stopnjo — Ob Titovem rojstnem dnevu (ponovitev). 11.30 Šolska ura za višjo stopnjo — nastop učencev in dijakov ljubljanskih šol. 12.00 20 minut z veselimi godci. 12.20 Kmetijski nasveti. 13.45 Novi filmi. 13.55 Za prijetno razvedrilo (spored zabavne glasbe) 15.30 Rezervirano za prenos sprejema Titove štafete v Beogradu. 17.10 Slovenske narodne pesmi. 17.30 Iz kolektivov — za kolektive 18.00 Športni tednik. 20.00 Tedenski notranje-politični pregled. 21.30 Pisan spored domačih pesmi.

V sredo, 26. maja: 7.20 Za gospodinje. 12.20 Nasveti za dom. 13.45 Za pionirje. 14.00 Od melodije do melodije. 16.00 Koncert po željah. 17.10 Slovenske narodne pesmi poje vokalni kvintet »Niko Štritof« vmes igra harmoniko Avgust Stanko. 20.00 Radijska igra Lev. n. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata.

V četrtek, 27. maja: 7.20 Za gospodinje. 12.00 Mladinski samospevi (Ipavec, Simoniti, Pavčič), 12.15 Cicibanom — dober dan! 13.45 Iz znanosti in tehnike. 14.00 Spored vokalnih solističnih skladb jugoslovanskih skladateljev. 14.45 Stare in nove melodije na klavir igra Borut Lesjak. 16.00 Radijska univerza: Nekaj o raziskovanjih raka. 18.30 Družinski pogovori. 18.40 Zabavni zvoki. 20.00 Kulturni pregled. 20.15 Četrtkov večer slovenskih pesmi in plesov. Sodelujejo: Fantje na vasi. Gorenjski kvartet in solisti.

V petek, 28. maja: 7.20 Za gospodinje. 12.00 Igra godba na pihala ljubljanske garnizije p. v. kapetana Jožeta Bruna. 12. 20 Kmetijski nasveti. 13.45 Za pionirje. 14.05 Za vsakega nekaj (spored zabavne glasbe). 15.50 Modni kotiček. 16.00 Želeli ste — poslušajte! 17.50 Domače aktualnosti. 18.25 Jezikovni pogovori. 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled.

V soboto, 29. maja: 7.20 Za gospodinje. 12.00 Lahka glasba. 12.15 Cicibanom — dober dan! 13.45 Za pionirje. 14.05 Slovenski samospevi. 14.20 Narodne pesmi poje ženski pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja. 14.40 Kaj bo danes na sporedu. 16.00 Kulturni pregled. 16.10 Uganite kaj igramo! 17.30 Okno v svet. 18.20 Ljudsko prosvetni obzornik. 18.30 To in ono iz arhiva slovenskih narodnih pesmi. 20.00 Pisan sobotni večer.

Seminar jeseniških komunistov

ZK na Jesenicah bo organizirala dvodnevni seminar, na katerem bodo obravnavali material s III. kongresa ZKS

Pretekli petek popoldne so se v čitalnici jeseniške »Svobode« zbrali sekretarji OO ZKS s področja Jesenic in podjetij ter razpravljali o delu organizacij po konferenci. Razpravljali so o tem, kako so le-te proučile matrial IV. plenuma CK ZKJ in o drugih vprašanjih. Na sestanku so ugotovili, da je večina organizacij predelala material plenuma, posebno pa poročilo tovariša Rankoviča, vendar so k temu pristopili premalo sistematično. Organizacije so sprejele tudi vrsto sklepov, med drugim so skoraj povsod izvolili tudi sekretariate osnovnih organizacij. Aktivnost organizacij pa je še premalo čutiti v javnem življenju. Ob zaključku sestanka so sprejeli nekaj pomembnih sklepov, med drugim tudi to, da bo mestni komite organiziral dvodnevni seminar za sekretarite in sekretarje organizacij in da bo sklical aktiv žena-komunistk v zvezi z ureditvijo vprašanja ženskih društev.

Nudimo trboveljski cement ter ostali gradbeni material, kakor tudi vezane plošče in lesonit po najnižjih dnevnih cenah

Cena cementa iz vagona din 18·-

Trgovsko podjetje

„Merkur" - Kranj

Kdo je bil dobri vojak **Švejk**?

To se je izvedelo šele, ko so proučili akte dunajskega arhiva

Kakor hitro se je pojavil na knjigarniških policah roman Jaroslava Haška »Dobri vojak Švejk«, je osvojil češko in kmalu tudi velik del svetovne javnosti. Koliko popularnosti je uživalo to delo, se vidi po tem, da je dramatizirano obšlo številne svetovne odre in da je še dandanes v njihovih repertoarjih. Tudi filmali so ga. Da bi zadovoljil navdušene bralce, ki so obžalovali, da roman ni še daljši, je pisatelj Karel Vanjek nadaljeval pisati »Dobrega vojaka Švejka« tam, kjer je Hašek nehal. Pa še nekaj o tem: že pred dvajsetimi leti so »Švejka« prevedli v sedemdeset jezikov.

Publika je bila kolikor toliko navdušena nad vsemi osebami tega romana, nadvse pa seveda nad samim Švejkom. V nekaterih osebah je odkrila ljudi iz lastne srede. Gostilničar Palivec, lastnik »Krčme pri bokalu«, je bil na primer sila zadovoljen z načinom, na kateri ga je opisal Hašek. Zelo rad je o tem pripovedoval svojim prijateljem. Na Haška se ni jezila niti druga resnična oseba iz romana Otto Katz, vojaški duhovnik, ki se je po vojni razočaral v svoj poklic, obesil talar na klin in odšel za prokurista v neko tovarno barv in lakov na Severno Češko.

Rešena uganka

Toda kdo je bil Jozef Švejk, ki je na svoj tako veder in v predgovoru svojega romana hkrati moder »idiotski« način rušil staro in veliko cesarstvo? Hašek je za nekatere osebe povedal, kdo so, ni pa rekel, kdo je Švejk. To bi bilo morda ostalo skrivnost za večne čase, če ne bi bili nekega dne pred dvajsetimi leti prispeli v Prago neki dokumenti iz dunajskega državnega arhiva.

Med njimi so bile karakteristike številnih praških osebnosti in opisi njihovega življenja ter nazorov izza prve svetovne vojne. Kako prijetno je le bilo praškim »arhivskim moljem«, ko so pri pregledu novega gradiva

naleteli na dokumente o njihovem takrat že slavnem rojaku Jaroslavu Hašku. Ko so pazljivo pregledovali akt za aktom, so bili vedno bolj presenečeni, dokler končno niso odkrili skrivnosti. Jozef Švejk ni bil nihče drugi kakor Jaroslav Hašek sam. Kdor je že bral ta roman, bo to jasno videl, če navedemo nekaj dokumentov dunajskega arhiva, ki govorijo o velikem pisatelju in njegovem obnašanju med vojno.

Prvi akt »idiotizma«

Ko je izbruhnila prva svetovna vojna, so bili mnogi Pražani močno zbegani, toda ne novinar in književnik Jaroslav Hašek. Ostal je hladnokrven. Sklenil je, da se bo s svojim posebnim humorjem posmehoval takratni stvarnosti, in to je dosegel tako, da se je delal bedaka. Ko ostali ne vedo, kaj bi počeli, on »kot velik cesarsko-kraljevski patriot vrši propagandno vojno« in, kjer le more, poudarja svoja močna patriotična čustva«.

Prvo dejanje tega njegovega »idiotizma« je videti iz tegale primera. Takoj po sarajevskem na prvih straneh objavili sliko cesarja Franca Jožefa, ki kleči pred neko sveto podobo in moli za »srečo svojih narodov«. Takrat je bil Hašek urednik prirodopisne revije »Iz kraljestva živali«. Da »v patriotizmu ne bi zaostal za ostalimi časopisi«, je Hašek s fotografijo objavil na isti strani, kjer je običajno objavljal slike redkih in eksotičnih živali. Medtem ko se je javnost od srca smejala, cenzura ni opazila ničesar, ker ni razumela te duhovite Haškove šale.

Kmalu potem so Haška zaprli, toda ne zaradi posmehovanja cesarju, ampak ker je v Palivčevi gostilni, ko so ga vprašali, katero vino želi, belo ali črno, odgovoril: »Črnega mi dajte. Naj se vidi, da prav tako žalujem, kakor oni na Dunaju.« To Haškovo izjavo so vpisali v policijske akte, ki govorijo o njem. Še nekaj podrobnosti iz teh dokumentov: V enem piše, da je Hašek sumljiva in nevarna oseba. Iz drugega uradnega spisa se vidi, da so vojaške oblasti izdale potrdilo, da je dober vojak, toda na žalost bedak. Odtod tudi tisti prizor v romanu, v katerem se je Švejk prijavil kot prostovoljec nad Srbijo. Na vprašanje, zakaj se je odločil za to je Švejk odgovoril, da zato, ker je bil »uradno proglašen za idiota«. (Konec prihodnjič)

Sodobnega francoskega pisatelja Georgesa Simenona, je prav te dni predstavila slovenski javnosti »Nova knjižnica«. Izdala je dve njegovi detektivski povesti (»Za glavo gre« in »Hudodelstvo v Saint-Fiacre«). Obe knjigi sta pisani zelo duhovito, prepojeni sta s psihologijo in dobrim poznavanjem življenja ter prav lepo karakterizirata tega bizarnega francoskega pisatelja, ki napiše roman v 48 urah in čigar knjige so našle po vsem svetu ogromno bralcev.

Da spoznamo tudi naše bralce s tem — v svetu zelo poznanim — pisateljem, objavljamo tokrat:

Po naključju sem se znašel na Montmartru in se tam začel pogovarjati s sosedom pri mizi. To je bil neki tujec, čigar nacionalnosti nikakor nisem mogel uganiti; čeprav se oba akcenta precej razlikujeta, se mi je zdaj zdelo, da govori francosko z ruskim akcentom, zdaj spet, da z angleškim.

Skupaj sva odšla iz kavarnice in se znašla na cesti pod krasnim zimskim nebom, ledenim in jasnim kakor solza.

Hotela sva se malo sprehoditi in iti skupaj nekaj sto metrov. Spustila sva se do začetka ulice Notre-Dame-de-Lorette, potem pa sva začutila, da je mraz vendarle močnejši, kakor se nama je v začetku zdelo. Zato sem pazljivo gledal, ali ni morda med taksiji, ki so brzeli mimo naju kak prost. Toda vsi so bili zasedeni.

Na trgu Saint-Georges se je le nekoliko metrov pred nama ustavil rdeč taksi iz serije G - 7. Iz taksija je hitro izstopila mlada ženska, vsa zavita v krzno, pomolila šoferju bankovec in odšla, ne da bi počakala, da ji vrne drobiž.

— Izvolite, sem rekel svojemu spremljevalcu in mu pokazal taksi.

— Ne, hvala! Kar vi ga vzemite!

— Saj ga ne potrebujem, sem vljudno dejal. Stanujem le nekoliko korakov od tod.

— Nič za to! Le vzemite ga, prosim, se je tudi on vljudno branil . . .

Popustil sem. Ponudil sem mu roko, četudi sva se spoznala komaj pred nekoliko minutami.

Dal mi je levo roko in šele tedaj sem se spomnil, da je ves večer tiščal desnico v žepu svojega plašča. Vstopil sem torej v avtomobil, toda že čez sekundo sem želel poklicati nazaj novega znanca.

Stvar je bila v tem, da sem se nanadoma zapletel v pravo nenavadno dramo, v veliko skrivnost. Kakor hitro sem vstopil v avtomobil, sem pred seboj opazil nekakšen predmet. Iztegnil sem roko in potipal — človeško telo.

Medtem je šofer že zaprl vrata avtomobila in takoj pognal.

Nisem takoj zbral dovolj duševne prisotnosti, da bi velel ustaviti, a ko sem se tega domislil, je bilo že prepozno. Že smo se peljali skozi predmestje Montmartra in moj nočni znanec je bil gotovo že prav tako daleč, kot tista mlada ženska.

Ne morem vam opisati vseh vtisov, ki sem jih takrat preživljal: pustolovska mrzlica, ki me je v tistem trenutku zajela, mi je pognala kri v glavo, pa tudi nelagodno stisnila grlo.

Moški, ki je bil poleg mene v avtomobilu, je zdrsnil s sedeža. Videti je bil mrtev. Svetloba iz neke kavarne, mimo katere smo se vozili v tistem trenutku, je padla na njegov obraz in opazil sem, da je to rdečelas mladenič, oblečen v sivo obleko.

Njegova roka je bila krvava in ko sem se dotaknil njegovega ramena, se je tudi moja roka umazala z rdečo in toplo tekočino.

Ustnice so se mi pričele tresti. Nekaj časa sem okleval, potem sem se končno odločil:

— Peljal ga bom k sebi na dom!

Bilo mi je povsem jasno, da tu ne gre za kako banalnost. Pravzaprav sem si na dnu duše želel, da ta primer ne bi bil banalen.

Neznanec ni bil mrtev. Bil sem celo radoveden, ali je vobče nezavesten, ker je zelo globoko dihal in tudi pulz je imel skoraj povsem normalen.

— Prijateljček! sem dejal sam sebi. Morda prav zdajle delaš veliko neumnost! Kdo ve, v kakšno coprnijo se spuščaš!

Toda čeprav sem tako mislil, mi ni padlo niti na misel, da bi vso stvar prepustil policiji in postal najnavadnejša priča, ne pa eden od glavnih oseb.

— Skoraj gotovo ga je ona ženska poskušala umoriti! sem sklenil.

—Bodite tako dobri in zamenjajte v drobiž tale tisočak, sem dejal šoferju in prosil boga, da sam šofer ne bi imel pri sebi toliko drobiža.

Šofer je odšel. Neznančevo telo sem odnesel v hišno vežo. Čez četrt ure je neznanec že ležal v moji postelji. Pregledal sem majhno rano na njegovi roki, ki ga je po vsem sodeč napravilo kako majhno bodalo.

— Žensko orožje? . . . Naj je bilo kakor koli, neznanec ni in ni prišel k sebi. Treba mu je bilo pomagati . . .

Sama rana ni bila globoka in nisem mogel razumeti, kako je mogoče, da človek tako dolgo leži v nezavesti. Domneval sem, da je to zaradi prevelike izgube krvi.

Toda ali je zares izgubil toliko krvi? Njegova obleka je bila prav malo krvava.

— Toliko slabše! sem si mislil. Moral bom po zdravnika . . .

Zapustil sem hišo in odhitel k svojemu prijatelju, ki je študent na četrtem letniku medicine. Dvignil sem ga iz postelje.

Že čez nekaj trenutkov sem odpiral vrata v svoje stanovanje. Rekel sem:

— Tamle na moji postelji je. Na levi strani . . .

A takrat sem se zdrznil: moj ranjenec — oziroma, točneje rečeno, moj ujetnik, zakaj ob odhodu sem bil zaklenil vrata za seboj, — je izginil brez sledu. Preiskal sem vse stanovanje, ki je bilo v strašanskem neredu. Vsi predali so bili izvlečeni, omare na stežaj odprte, njihova vsebina pa pomešana in razmetana na vse strani.

Prijatelj me je gledal s široko odprtimi očmi.

— Ali si imel pri hiši mnogo denarja? me je vprašal.

— Kaj hočeš s tem reči?

Bil sem besen, ker sem se že tako čutil smešnega, ko sem ponevedoma branil neznanca.

— On vendar ni tat. Ničesar mi ni odnesel.

— Pa to veš čisto zatrdno?

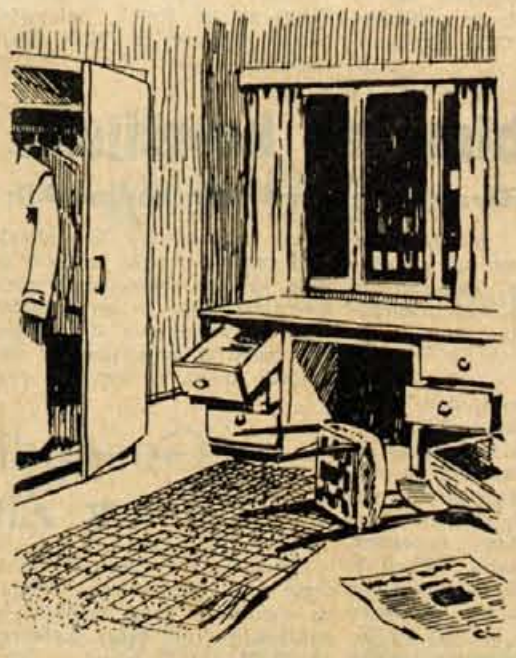

— Prav zagotovo! Pa vendar ne boš trdil, da ne vem, kaj imam v stanovanju?! Prav nič mi ni izginilo . . .

— Hm!

— Kaj hm?

— Nič! Jaz grem spat, samo prosim te, daj mi še kozarček žganja. Zunaj je vražje mrzlo.

Začel sem hoditi po sobi kakor medved v kletki.

Torej, ko sem že prišel s to povestjo, je najboljše, da jo povem do konca. Komaj je moj prijatelj odšel, sem odhitel iz hiše in šel naravnost na trg Saint-Georges.

Zakaj prav tja? Niti sam ne vem! Verjetno zato, ker je v meni tlelo šibko upanje, da bom tam našel sled za ono mlado žensko.

To je bilo resnično idiotsko. Ko sem jo bil zadnjič videl, je s hitrimi koraki odhajala proti ulici Saint-Lazare.

Kljub vsemu temu sem celo uro kolovratil po tisti četrti. Pri tem sem bil tako razburjen, da sem s presenečenjem sam sebe ujel, da na glas govorim. Ko sem malo poznje legel v prav tisto posteljo, v katero sem bil v isti noči položil svojega ranjenca, je bilo že pet zjutraj.

Ob devetih me je zbudila hišnica, ki je prinesla pošto. Zadovoljil sem se s tem, da bom samo pogledal, kdo mi piše, ker sem trdno sklenil spati kar naprej. Toda med kuvertami sem nenadoma opazil eno brez znamke.

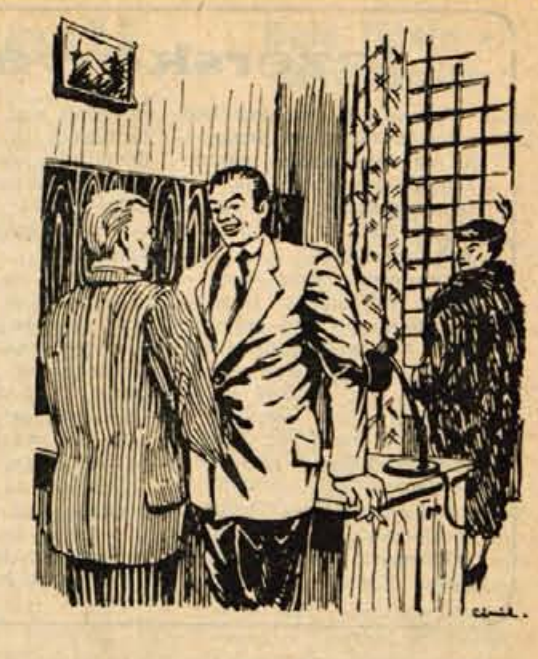

Odprl sem jo in iz nje je padel nekakšen služben formular. Bil je poziv, naj se točno ob desetih javim na policijski upravi. Naznačena je bila tudi številka sobe v kateri naj se zglasim.

Najmanj desetkrat sem spremenil sklep o tem, kaj bom na policiji izjavil in kako se bom vedel. Zdaj se mi je zdelo najboljše, da jim vse po pravici povem, zdaj spet, da si izmislim kako pravljico, potem spet, da jim povem resnico le deloma in da se v nekaterih drobnih stvareh zlažem.

Seveda sem se obnašal kakor otrok, toda takrat tega niti samemu sebi nisem hotel priznati.

Temni hodniki v policijski palači so napravili name neprijeten vtis, ki ga je podprla še ta okoliščina, da sem moral čakati še dobre četrt ure.

— Končno pa, naj bo, kar bo, saj nisem napravil nič hudega! sem se tolažil.

Končno so se odprla vrata in vstopil sem v majhno pisarno. Skozi okno je padala močna svetloba.

V sobi je stal človek z rokami v žepih. Vedno se bom spominjal te velike in močne figure, tega moža z lepo grajenim telesom, kateremu je konfekcijska obleka le malo krnila dostojanstvo.

Njegov obraz je bil odkrit in iskren, poln sončnih peg, imel je oster pogled in odločna usta.

Razen tega — vesel smehljaj brez sence ironije.

— Povabil sem vas, da bi se opravičil . . .

To je bil moj ranjenec iz taksija, človek, ki mi je ponoči pobegnil iz stanovanja!

Bil sem več kot presenečen. Bulil sem vanj. Ogledoval sem ga od glave do pet. Bilo mi je jasno, da je mladenič, ki se zanese vase, toda hkrati človek, ki je tako obremenjen z resnimi stvarmi, da preprosto nima časa, da bi pazil na obleko.

— Dovolite mi, da se predstavim. Sem inšpektor B . . .

(Imenoval je znano ime, pravzaprav tako znano, da ga ne smem ponoviti).

Na njegovi roki ni bilo niti sledu kakršnega koli zavoja. Desnica je bila sicer za spoznanje otrpla. Toda to je bilo vse.

— Izvolite sesti! Vi kadite, kajne?

Ponudil mi je veliko cigaretnico iz solidnega nikla.

—Bila je moja krivda, da ste imeli precej zoprno noč. Pravzaprav bi vas moral pustiti v postelji vsaj do poldne, toda mudilo se mi je, da se vam čimprej opravičim . . .

Šele takrat sem opazil, da nisva sama v sobi. Ko sem se ravno hotel obrniti, je sobesednik dejal:

— Pridi, Ivica! Dovoli, da ti predstavim . . .

Kaj je potem rekel nisem slišal, ker sem bil vse preveč presenečen. Pred menoj je stala prav tista mlada ženska, ki je prejšnji večer izstopila iz onega avtomobila. Sicer pa niti ni bilo govora o kakšni pomoti, ker je nosila isti krznen plašč.

Smehljala se je. Bilo mi je neprijetno in nisem vedel, kam naj pogledam.

— Ivica je moja sestra . . . sem končno slišal inšpektorjeve besede. Kasneje sem postal njegov dober prijatelj in sem mu nadel vzdevek »G-7« v spomin na tisti nesrečni taksi.

— Tisti fant, s katerim sem bil sinoči v družbi, že več let opravlja razne nekaznovane zločine v večjih evropskih prestolnicah . . . Menda tudi sami vidite, da ni lahko aretirati človeka, ki z gibom enega samega prsta lahko dvigne v zrak vso svojo okolico. Pa še to upoštevajte, da ta gospod ni tako neumen, da bi pohajkoval po širnem polju . . .

Že več kot mesec dni sem mu stalno za petami. Včeraj sem sklenil uporabiti majhno zvijačo, ki bi mi omogočila, da se ga polastim brez nevarnosti za okolico . . . S sestro sva mu sledila v taksiju, ki je stal točno nasproti kavarne, v kateri je dotlej sedel . . . Rana je bila že pripravljena; samo malo pritisniti bi moral in spet bi začela krvaveti . . . Na trgu Saint-Georges je sestra izstopila iz avtomobila. Upala sva, da bo zločinec izkoristil priložnost in vstopil v prosti taksi . . .

Ranjenec, ki je razen tega še nezavesten, ne more izzvati nezaupanja . . . je nadaljeval inšpektor. Tako bi torej imel priložnost, da ga zgrabim za roko in mu iz nje iztrgam detonator bombe, ki jo vedno nosi v žepu, še preden bi on sprožil ekspslozijo . . .

Toda vi ste vse pokvarili. Nekaj časa sem celo mislil, da ste njegov sodelavec. Prav zato sem pregledal vaše stanovanje . . . Upam, da mi boste oprostili, kajneda?«

Videl je, da me je razorožil. Nasmehnil se je in rekel:

— Bandit mi je ušel, toda zato sem dobil novega znanca, morda pa tudi prijatelja.

Res sva postala prijatelja. Morda vas bo zanimalo tudi to, da sem se s tisto Ivico poročil.

(Prevedel J. Ž.)

ŠE NEKAJ ZA NAŠE ŽENE

Učinek zelenjadi na naše zdravje

Vrtni pridelki, predvsem listnata zelenjava, so nujno potreben sestavni del naše prehrane. Poleg tega, da vsebujejo hranilne snovi, imajo mnogi izmed njih tudi zdravilni učinek na človeško telo. To pa v prvi vrsti zaradi vitaminov in rudninskih snovi, ki jih vsebujejo.

Špinača in mangold imata precej železa, apna in natrija. Priporočata se malokrvnim in slabokrvnim ljudem predvsem zaradi železa.

Prav izdatna je naslednja solata: špinačo ali mangold sesekljamo, dodamo sesekljano čebulu in zabelimo z oljem, kisom ali citroninim sokom.

Na isti način pripravimo solato tudi iz **kolerabic in čebule.** Vsebuje mnogo rudninskih snovi in osvežuje kri.

Repa pospešuje izločevanje urina in se priporoča pri boleznih ledvic.

Karfijola ima veliko natrija in pomaga pri preosnavljanju izločevati razne kisline.

Česen, posebno surov, je čistilno sredstvo vsega telesa. Priporočajo ga posebno tam, kjer ni dovolj hrane. Neprijetni duh omilimo, če poleg česnja sesekljamo malo peteršilja. Dodajmo ga raznim jedem.

Kumare so poleg ugodnega učinka, ki ga imajo na jetra, želodec in črevo, še lepotno sredstvo. Voda, ki se izcedi iz naribanih nesoljenih kumar, napravi kožo svežo in mehko.

Paradižniki ugodno vplivajo na bolezni jeter.

Rumena podzemeljska kolerabа, pripravljena kot redkvica s kisom in oljem, čisti kri, želodec in črevo.

Slabokrvni, bolni na ledvicah in črevesju bi morali pogosto uživati **rdečo peso.**

Zelena čisti kri in se priporoča pri ledvičnih boleznih.

Uživanje **redkvice** ima zdravilen učinek pri boleznih jeter, mehurja ter pri prehladu. Pospešuje prebavo.

ZANIMIVOSTI

NEW YORK BREZ VODE

»Asociated Press« poroča, da gosti v newyorških hotelih dobe pitno vodo le, če jo izrecno zahtevajo. Občina je uvedla strogo varčevanje z vodo, ker so rezervoarji, iz katerih dobiva New York vodo, na pol prazni. Vsi izgledi so, da bodo morala tudi gospodinjstva začeti s tem nepredvidenim varčevanjem.

OGRAJA DOLGA 3.500 MILJ

V Queenslandu v Avstraliji so zgradili ograjo dolgo 3.500 milj. Prostor so ogradili zaradi tega, da bi preprečili divjim avstralskim psom vpadanje na to področje, kjer gojijo ovce. Po nekaterih podatkih sodijo, da ti psi letno uničijo 500.000 ovac.

KOLIKO DVOJČKOV SE RODI NA SVETU

Zdravstvena organizacija pri Organizaciji Združenih narodov je objavila statistiko o številu dvojčkov-novorojencev na svetu. Na osnovi te statistike, katera je vzeta kot povprečje za vse države, pridejo na 80 novorojenih eni dvojčki. Na 6.400 porodov pridejo eni trojčki, medtem ko se rode eni četvorčki na 512.000 porodov. Lansko leto je bilo v svetu rojenih 50 petorčkov, štirje primeri šestork in le en primer sedmork.

NAJLAŽJI AVTOMOBIL

Neki francoski konstruktor je pred kratkim izdelal najlažji avtomobil na svetu. To miniaturno vozilo je izdelano iz pleksiglasa in po obliki spominja na razbito jajčno lupino. Avtomobil je težak le 60 kg in vsak odrasel človek ga lahko vzdigne. Motor ima 125 KS in razvija hitros 80 km na uro.

ANGLEŽI RAZPOLAGAJO S SUPERHIDROGENSKO BOMBO

Angleški časopis »Daily express« je pred nekaj dnevi objavil vest, da Angleži razpolagajo s superhidrogensko bombo, katere skrivnost ne poznajo niti ameriški niti ruski znanstveniki. Bomba je precej cenejša od dosedanjih in za njeno proizvodnjo niso potrebne velike količine težkega vodika. Znanstveni sodelavec časopisa Charles Pincher smatra za tvorca te nove bombe angleškega atomista Williama Peny-a.

Moda

Zvončasta krila z globokimi gubami so zelo priljubljena novost

Jezersko vabi

Jezersko je priznano letovišče in turistična postojanka na Gorenjskem, saj pozimi in poleti privablja ne samo izletnike iz Slovenije, ampak tudi iz ostalih bratskih republik.

Letošnje vreme sicer ni ravno naklonjeno turistom in oddiha željnim državljanom, toda naši gostinci niso držali in tudi sedaj ne drže križem rok, temveč delajo in bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da čimbolj dostojno dočakajo napovedane goste.

Jezersko je pred kratkim dobilo dvakrat na dan zvezo s Kranjem, tako da bodo lahko Kranjčani pogosteje prihajali pod strme stene Grintavca in Kočne. Tudi dovolilnice za obmejni pas niso za goste iz LRS več potrebne, kar je zlasti ugodno za obiskovalce iz ostalih krajev.

Obnovili so vrsto gostinskih objektov, zlasti pa Kazino, kjer so preuredili kuhinjo ter popravili ostale higijenske ter sanitarne naprave. Tudi za razvedrilo so poskrbeli, saj bo vsako soboto in nedeljo ob zvokih »Veselega kvarteta« ples.

Upajmo, da se nam bo v kratkem tudi vreme nasmehnilo ter da bomo tako lahko večkrat odhajali v ta prelepi planinski kraj!

Kemična sredstva

za borbo proti plevelu

Pri nas poznamo v glavnem le mehanično zatiranje plevelov, to je čiščenje semena na trijerjih in selektorjih ter pletev. Vendar smo v zadnjem času začeli uporabljati posebna kemična sredstva, tako imenovane hormonske preparate, s katerimi zatremo plevele v žitnih posevkih, na travnikih in pašnikih. Preparati učinkujejo na plevele, ki imajo široke liste. Z lahkoto uničimo njivno redkev, poljsko ogrščico, njivno gorjušico, regrat, osat, trpotec, divji mak, rogovilček, grašice, plavico, zlatice in mnoge druge plevele. Ne zatira pa uspešno nekatere plevelne trave kot je pirika, divji oves, žitna stoklasa, lisičji rep, kostreba in muhvič. Mleček, lapuh, lakoto in še nekatere druge rastline tudi ne moremo zatreti s temi preparati.

Škropimo lahko vsa ozimna in jara žita, ko se še obraščajo, vsaj tri tedne pred cvetenjem. Koruzo škropimo pred vskalitvijo, sicer jo uničimo, ker ima široke liste. Plevele najlaže uničimo, ko so v najbujnejši rasti, to je, ko so rastline še mlade. Že nekaj ur po škropljenju ali zaprašitvi žit se prično listi in stebelca nekaterih plevelov zavijati in rumeneti in v nekaj dneh se posuše. Druge plevelne rastline se napihnejo in pobledijo ter počasi odmirajo.

Škropimo ali prašimo, ko so posevki popolnoma suhi in v suhem vremenu. Paziti moramo, da ne zadenemo njive s krompirjem, peso ali deteljo ter sadno drevje, ker jih požgemo. Posevke, v katerih imamo posejano deteljo ali korenje, ne smemo škropiti s hormonskimi preparati. Po uporabi moramo škropilnico dobro oprati z vročo razstopino sode in nato še izplakniti z čisto vodo. Človeku, živalim in čebelam hormonski preparati ne škodujejo.

OZZ Kranj je nabavila dvoje sredstev za uničevanje plevelov in sicer: »Phenoxilene 30« in »Fernoxone«. Prvega uporabljamo 3.75 kg, drugega 2.80 kg na 1 ha. Okrajna zadružna zveza bo opravila v nekaterih kmetijskih zadrugah poizkuse s temi sredstvi na ozimni pšenici, jaremu ječmenu, ovsu in prosu. Zadruge in posamezni kmetje, ki bi želeli, da pri njih opravimo omenjene poizkuse, naj se prijavijo refrentu za rastlinsko proizvodnjo pri OZZ Kranj.

U. N.

Gospodarske novice iz vse države

OSNUTEK ZAKONA O ZAŠČITI ŽIVINE

Odbor za gospodarstvo zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine je sprejel osnutek osnovnega zakona o zaščiti živine pred kužnimi boleznimi.

KIDRIČEVO BO ZAČELO OBRATOVATI

V tovarni aluminija in glinice v Kidričevem se bo začela redna industrijska proizvodnja. Pričakovati je, da bo dala tovarna prvo glinico že v drugi polovici tega meseca.

IZVOZ IZ LR HRVATSKE

Vrednost izvoza iz LR Hrvatske je dosegla v prvih treh mesecih letošnjega leta nad 3 milijarde 200 milijonov dinarjev, kar je za 14% več v primerjavi s prvim tromesečjem lanskega leta. Industrija je pri tem izvozu predstavljala 4/5 vsega izvoza, ostalo pa kmetijstvo oziroma zadružništvo.

VALJARNA V SEVOJNU PRED OBRATOVANJEM

Še ta mesec bo začela obratovati v Sevojnu pri Titovih Užicah nova valjarna bakra, ki bo iz borskega rudnika izdelovala razne bakrene polizdelke in izdelke. Skupaj z livnico, ki obratuje že od lanskega leta, bo zaposlila nad 1200 delavcev.

NAPREDEK GOSPODARSTVA ZAGREBA

Industrijska proizvodnja je lani narasla na 111,1% v primerjavi s proizvodnjo v letu 1952. Najbolj je napredovala filmska industrija, barvasta metalurgija, kemična industrija, industrija gradbenega materiala ter industrija gume.

ZA NAPREDEK BUJ V STO BODO INVESTIRALI 1 MILIJARDO DINARJEV

Oba zbora OLO Buje sta sklenila, da bodo uporabili 53,5% sredstev družbenega plana za investicije v proizvodnji. Zgradili bodo novo tovarno cementa v Umagu, tovarno barv v Bujah, dogradili tovarno »Dragonja« zgradili novo vinsko klet, pristanišče in več motornih ladij.

Iz Kamnika

Cestni ovinek pri gasilskem domu na Vrhpolju bodo ublažili s tem, da bodo pomaknili cesto v smeri proti hribu, na drugi strani pa za par metrov v drugo smer. S tem bo ta prometna nevšečnost odstranjena.

— — —

Silen vihar je prejšnji teden podrl več visokih smrek na Zapricah.

— — —

Obiskovalci kina in gledaliških predstav želijo, da bi se z junijem uvedel poletni čas s pričetkom ob 20.30. Obisk večernih kino predstav bi se s tem gotovo dvignil.

— — —

V domu invalidne mladine v Kamniku so v nedeljo priredili razstavo ročnih izdelkov prvih rehabilitiranih invalidov v naši domovini. Razstavljeni so bili izdelki iz lesa in radioamaterski izdelki. Po kakovosti niso izdelki prav nič zaostajali za izdelki obrtnikov, upoštevati pa moramo, da so jih izdelali težki invalidi, s hudimi poškodbami predvsem na rokah. Prav čudovito lepi so tudi zvezki in slike malčkov, ki so nastale v izredno težkih okoliščinah.

Razstava je pokazala velik pomen takih ustanov, ki so postale srečni domovi mnogim, ki so jim nesreče v rani mladosti preprečile zdrav telesni razvoj. Tudi v šoli, celo v kamniški gimnaziji, so dosegli zelo lepe uspehe.

— — —

V zadnjem času je v gimnazijski telovadnici in na igrišču posebno živo. K zaključku se bližajo enomesečna športna tekmovanja v počastitev rojstnega dne maršala Tita, katerih se udeležuje nekaj sto mladincev in mladink, pionirjev in pionirk.

Tekmujejo v košarki, odbojki, malem rokometu, med dvema ognjema, v namiznem tenisu in lahki atletiki. Včasih je na igriščih, ki so jih letošnjo pomlad dijaki sami uredili, kar nekaj sto tekmovalcev hkrati in tekmujejv in vadijo v več skupinah. Škoda je le, da letošnje pomladansko vreme ovira še večjo razgibanost, čeprav se dijaki morajo pridno učiti, da bi čim uspešneje zaključili letošnje šolsko leto.

Na rojstni dan maršala Tita bo slavnostna akademija, kjer bodo podelili pokal zmagovitemu razredu, prehodne zastavice ekipam in diplome zmagovalcem v raznih disciplinah. Temu pa bo sledil telovadni nastop dijakov in TVD «Partizana«.

šport ★ šport ★ šport

Moto-dirke v Škofji Loki

V nedeljo, 6. maja, so bile v Škofji Loki tradicionalne mestne krožne avtomoto dirke. Letos je bila proga za 450 metrov daljša in so bili doseženi rezultati boljši kot lansko leto. Temu je pripomoglo tudi idealno vreme za tekmovanje. Nastopilo je 18 tekmovalcev. Najboljši čas dneva je dosegel Jure Černe iz Tržiča na PMW 500 ccm s časom 1;38,3 in si priboril prehodni pokal člana Izvršnega sveta LRS tov. Zorana Poliča v trajno last.

Tehnični rezultati so naslednji:

125 ccm: 4 krogi 1. Peter Mrak, Ljubljana DKW, povprečni čas enega kroga 1;52,8;

2. Boris Oblak, Ljubljana DKW, povprečni čas 1;55,7.

200 ccm: 1. Peter Mrak, Ljubljana DKW, povprečni čas 1;49,8;

2. Boris Oblak, Ljubljana DKW, povprečni čas 1,59.

250 ccm: 1. Lojze Bergant, Ljubljana, JAWA, povprečni čas 1;51,5,

2. Mirko Hrast, Tržič, Puch, povprečni čas 1;53,2,

3. Hinko Šimenc, Ljubljana, DKW, povprečni čas 1;53,3.

350 ccm: 1. Lojze Bergant, Ljubljana JAWA, povprečni čas 1;47,5,

2. Mirko Hrast, Tržič PMW, čas 1;38,3,

2. Slavko Lampe, Ljubljana, DJAP 1;49.

Motorji s prikolico: Janez Krmavner, sovozač Mirko Hrast, Tržič, na BMW 750 ccm, 1;53,

2. Franc Kurnik in Matej Kurnik, Tržič, BMW, čas 1;53,3.

Zadnji — avtomobil Rafael Škrlj, Ljubljana FIAT 1100 ccm, čas 1;54,1.

VELESLALOM Z MEDNARODNO UDELEŽBO POD JALOVCEM

V nedeljo, 23. maja, bo v dolini Planice pod Jalovcem zanimiva mednarodna smučarska prireditev s startom ob 10. uri — veleslalom z udeležbo najboljših srednjeevropskih smučarskih klubov.

Na startu bodo Astrijci, Nemci, Italijani in seveda najboljši alpski vozači s Tržičani in Kranjčani na čelu.

Kegljaško tekmovanje

V počastitev 63. rojstnega dne tovariša Tita, bo Kegljaški klub iz Kranja priredil 25. maja ob 15. uri kegljaško krožkovno tekmovanje na asfaltni cesti pred stavbo Okrajnega ljudskega odbora v Kranju. V slučaju slabega vremena pa bo tekmovanje na kegljišču KK Kranj.

Nogomet po Goreniski

Spored prvenstvenih tekem Gorenjske za torek, 25. maja t. l.

V Kranju na igrišču Korotana: ob 16. uri Mladost B : Tržič, ob 17.45 uri Mladost : Korotan B.

Službujoči za obe tekmi je tov. Bradaška.

Spored nogometnih tekem na Gorenjskem za tekmovanje za pokal maršala »Tita«, ki bode v nedeljo 30. maja t. l.

Na Hrušci ob 15. uri: Hrušca : Železniki, službujoči Palčič,
na Bledu ob 15. uri Bled : Mladost, službujoči Cajnko,
v Lescah ob 15.30 uri: Prešeren : Garnizija JLA Škofja Loka, službujoči Vovk,
v Naklem ob 15. uri: Naklo : Tržič, službujoči Feldin,
v Škofji Loki ob 16.30 uri: Ločan : Korotan B, službujoči Ivan Balderman,
v Kranju igrišče Korotana ob 9. uri: Korotan : Bled zaostala mladinska tekma, službujoči Hilčer.

Košarka

KK »ŽELEZNIČAR« - Maribor : TVD »PARTIZAN« - Medvode

65 : 42 (24 : 17)

V soboto zvečer so Medvodčani v okviru republiške košarkaške lige odigrali pod reflektorji tekmi z domačim Železničarjem.

Železničar je zmagal zasluženo s precej velikim rezultatom. Medvodčani so nastopili brez nekaterih najboljših igralcev. Med tekmo je padal dež kar je igro precej motilo. Sodil je z napakami v škodo obeh, posebno gostov, Ledinek iz Maribora.

Partizan: Bezek 7, Frelih 11, Čuček 11, Jesih 4, Knific T. 13, Knific F. 3, Tičar 5 Bukovec 0 in Mesesnel 0.

Najboljši pri »Partizanu« so bili Bezek, Frelih in Čuček, ki so dali več kot polovico vseh košev na tekmi.

S sodišča

Zaradi odvzema kolesa sta se zagovarjala

Prejšnji teden je bila pred okrožnim sodiščem v Ljurbljani obravnava proti dvema mladima fantoma, ki sta zaradi kraje dvokolesa prišla na zatožno klop. To sta bila Valentin Kerč in njegov prijatelj Maks Belcijan doma iz Podrečja št. 11 pri Domžalah.

V noči od 28. na 29. marec letos sta obtoženca popivala po gostilnah okoli Domžal in Kamnika. Bila sta nekoliko vinjena, vendar ne toliko, da se ne bi mogla zavedati odgovornosti za storjeno kaznivo dejanje.

Ko sta zapustila gostilno »Kvas« na Količevem in se namenila domov, sta na cesti srečala Vinka Smrekarja iz Nožic pri Kamniku. Pri sebi je imel kolo. Obtožena sta se s Smrekarjem, ki je bil trezen, začela razgovarjati. Takoj sta se polakomnila njegovega kolesa. Zečeli so se prepirati. Smrekar je v začetku mislil, da se oba šalita. Ko je spoznal, da gre za res, je postal tudi on bolj odločen in ni hotel napadalcema izročiti kolesa.

Valentin Kerč je imel pri sebi kladivo, s katerim ga je močno udaril po glavi in hrbtu, tako da je oškodovanec padel v nezavest. Šele tedaj sta obtožena vzela Smrekarju kolo. Odpeljala sta ga proti domu in ga skrila na polju.

Obtoženi Valentin Kerč je zanikal krivdo in je celo udarec s kladivom smatral le za šalo. Obtoženi Maks Belcijan pa je svoje dejanje skesano priznal. Zavedal se je svoje krivde.

Preiskovalni organi so kolo kmalu našli in ga vrnili lastniku.

Sodišče je po kratkem posvetovanju spoznalo oba obtoženca za kriva in obsodilo Vinka Kerča, doma iz Podrečja na 2 leti in en mesec strogega zapora, Maksa Belcijana pa na eno leto in 6 mesecev strogega zapora.

Živahna gradbena dejavnost na Jesenicah

Gradbena aktivnost na Jesenicah je zelo živahna. Precej se gradi v Železarni, pa tudi v mestu.

Železarna gradi nove velike in sodobno urejene obrate. V gradnji so novi čistilci plina na plavžu, sprejemni silosi za surovine v Hrenovici, nova velika jeklarna, sodobna kalorična centrala, na Javorniku pa nova valjarne tenke pločevine. Obnavlja in izpolnjuje se nova ambulanta, gradi se nov moderno urejen gasilski dom. Tudi stanovanjski bloki hitro rasejo in vedno več je zasebnikov, ki si tudi grade svoje hišice.

Tako hočejo jeseničani letos s svojo prizadevnostjo dostojno proslaviti trojni praznik — svoj prvi občinski praznik, 85-letnico obstoja železarne in 50-letnico telesno vzgojnega dela.

Iz Loke

KUD »Janko Krmelj« iz Reteč pri Škofji Loki je priredilo preteklo soboto v kulturnem domu v Škofji Loki vokalni koncert. Nastopil je mladinski pevski zbor, moški pevski zbor, tamburaški in tamburaško-pevski zbor.

Prireditev je dobro uspela in nudila lep užitek, pokazala pa je tudi, kaj vse zmore dobra volja. Žal je bil zaradi slabe propagande in verjetno tudi zaradi podcenjevanja podeželskih društev, obisk zelo slab. Predstava bi vsekakor zaslužila večjo pozornost. Vse priznanje gre požrtvovalnemu vodju tov. Korenčanu, ki uspešno vodi to kulturno-prosvetno delo.

Poskrbimo za kmetijske strokovnjake

Primanjkuje predvsem sadjarskih strokovnjakov

V kmetijskih zadrugah se večkrat pritožujejo, da v nekaterih kmetijskih panogah ni vidnega napredka, ker primanjkuje strokovnjakov, ki bi vodili delo.

V kranjskem okraju čutimo zlasti potrebo po ljudeh, ki bi skrbeli za zboljšanje sadjarstva. Če v tem pogledu v kratkem ne bomo ničesar pokrenili, bo sadjarstvo, ki ima na področju nekaterih kmetijskih zadrug vse pogoje za uspešen napredek, popolnoma propadlo. Prav bi bilo, če prizadete zadruge same poskrbe za strokovno izobrazbo kmečke mladine, ki naj po šolanju prevzame vodstvo obnove sadovnjakov na področju ene ali večih zadrug.

V kratkem bo vpis na srednjo kmetijsko šolo v Mariboru, kjer naša mladina lahko dobi primeren pouk iz sadjarstva, obenem pa še mnogo drugega koristnega znanja za delo v zadrugah, na zadružnih posestvih, v kmetijskih nadaljevalnih šolah, tečajih itd. Kmetijska zadruge bodo te dni prejele podrobna navodila za vpis v to šolo. Zadružni odbori naj o tej stvari razpravljajo in določijo vsaj nekaj denarnih sredstev za tiste, ki žele obiskovati srednjo kmetijsko šolo in so pripravljeni po dovršenem študiju delati za dvig kmetijstva v domačem kraju. O tem naj razmišljajo zlasti zadružni odbori, ki delajo v sadjarskih predelih od Tržiča do Cerkelj ter v Selški in Poljanski dolini. Za šolanje bo prispevala tudi Okrajna zadružna zveza.

ViR

Z Bleda

Nižja gimnazija na Bledu je prejšnjo soboto priredila pevsko-telovadni nastop, ki je žel prav lep uspeh.

Prvi del prireditve je izpolnil pionirski pevski zbor, medtem ko so telovadili pionirji in pionirke ter mladinke in mladinci.

Dopisujte v „Glas Gorenjske“

Gospodinjski tečaj v Žirovnici

Zveza žena v Žirovnici je to zimo organizirala več tečajev za dekleta. Pred kratkim so zaključile drugi tečaj, katerega je obiskovalo 32 deklet in žena.

21. aprila pa je začel z delom tretji tečaj, ki ga obiskuje 16 deklet.

Na tečaju, ki je bil pod vodstvom učiteljice tov. Jegličeve, so se dekleta in žene priučile gospodinjskih del predvsem kuhanja, šivanja, raznih ročnih del in podobnega. Poleg tega pa so imele tudi razna predavanja o negi dojenčkov, o prvi pomoči itd.

Zveza žena pa je imela predvsem težko stališče zaradi skrajno slabih prostorov in šele te je s težavo dobila v neki baraki elektrosistema v Žirovnici.

Ob zaključku drugega tečaja, ki je trajal 3 in pol meseca, so tečajnice organizirale tudi uspelo razstavo svojih del.

Štiri leta medvoškega kina

Pred štirimi leti ni bilo v Medvodah niti zadružnega doma niti kino dvorane. Ko pa so s potrebno finančno podporo Republiške uprave za gradnjo zadružnih domov začeli delati načrte za bodočo stavbo, so ljudje predlagali, naj bi v zgradbi doma bila tudi kino dvorana. Predlog je bil sprejet in čez dve leti je bila zgradba pod streho in meseca marca 1950 leta je bila prva predstava v novo zgrajenem poslopju.

Dvorana je služila tudi raznim kulturno-umetniškim društvom, predvsem medvoški »Svobodi« pa tudi za razna zborovanja in ostale prireditve.

Podjetje dobro dela in je finančno aktivno, saj je lansko leto okrog 300 predstav gledalo nad 49.000 obiskovalcev, ki so podjetju prinesle 86.000 din čistega dobička. Uporabili pa so jih za investicije in izpopolnjevanje notranjosti dvorane. Podprli so tudi društvo »Partizan«. Za Novoletno jelko so priredili medvoškim najmlajšim z obdarovanjem veliko veselja, učenci nižje gimnazije in osnovne šole pa brezplačno uporabljajo kino dvorano za predstave in razne prireditve.

27. junija bo v Medvodah premiera slovenskega umetniškega filma »Vesna«. Za to priložnost se bo uprava kina podjetja potrudila, da bo Vesna in po možnosti še kateri od glavnih igralcev prišel osebno tudi na predstavo.

Tako bodo slovesno praznovali štiriletnico uspešnega delovanja medvoškega kina podjetja.

Janez Čuček

Iz Radomelj

V režiji tov. Cirila Gostiča je prosvetno društvo v Radomljah v zadnjem mesecu uprizorilo dve igri. Najprej je bil na programu Klinarjev »Plavž« nato pa Knittlova »Via Mala«. Igri sta bili dobro naštudirani in sta lepo uspeli. Prav tako sta želi lep uspeh in splošno priznanje ob gostovanju v Kamniku, kar je za radomeljske igralce in režiserja lepo zadoščenje.

objave · oglasi

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj

Sobota, 22. maja ob 19.30 uri — Gostovanje v Kropi — Izven. Ivo Vojnović Ekvinokcij.

Nedelja, 23. maja ob 16. uri — — Izven in za podeželje — Maxwell Andersen »Zašlo je sonce«.

Torek, 25. maja ob 20. uri — Izven — Ivan Vojnović »Ekvinokcij«.

Četrtek, 27. maja ob 20. uri — Gostovanje v Tržiču — Maxwell Andersen »Zašlo je sonce« — Izven. Ob 16. uri dijaška predstava.

Petek, 28. maja ob 20. uri — Izven — Večer umetniške besede — Izvaja član Prešernovega gledališča Marijan Dolinar — Pri klavirju ga spremlja tov. Leo Engelman.

Sobota, 29. maja ob 20. uri — Gostovanje v Železnikih — Maxwell Andersen — »Zašlo je sonce« — Izven.

Nedelja, 30. maja ob 16. uri — Izven in za podeželje — Ivo Vojnović »Ekvinokcij«.

Mestno gledališče Jesenice

Torek, 25. maja ob 18.30: Tijardovič »Mala Floramy.

Sreda, 26. maja ob 18.30 uri: Tijardovič: »Mala Floramy«. — Zveze z vlaki ugodne.

GLEDALIŠKI TEDEN

od 30. maja — 4. junija

Nedelja, 30. maja ob 19.30 uri Kreft: »Krajnski komedijanti«.

Ponedeljek, 31. maja ob 19.30 uri Jurčič-Tomažič: »Domen«.

Torek, 1. junija ob 19.30 uri Deval: »Kotiček igračk«.

Sreda, 2. junija ob 19.30 uri Budak: »Metež«.

Četrtek, 3. junija ob 19.30 uri Shakespeare: »Othello«.

Petek, 4. junija ob 19.30 uri Tijarodovič: »Mala Floramy«.

Za navedene predstave je razpisan abonma. Skupna cena za šest predstav v gledališkem tednu din 200.—. Abonenti prejmejo brezplačno tudi bogat gledališki list, ki bo obsegal delo vse sezone. Prijavni rok je do vključno 27. maja.

Gibanje prebivalstva

V KRANJU

Rojstva: Ana Slovec, uslužbenka iz Struževa rodila dečka; Ivana Kordež, gospodinja, Klanc 64, rodila deklico; Ana Fartek, tov. delavka iz Kranja, Čirče 91 rodila dečka; Marija Zaplotnik, gospodinja iz Kranja, Gregorčičeva 10, rodila dečka.

Umrli so: Jakob Virc, upokojenec, roj. 16. 8. 1892, stan. Kranj, Huje 82, umrl dne 15. maja; Anton Pavlič, posestnik roj. 16. 1. 1885 v Kranju, stan. Kranj, Klanc 29, umrl dne 13. maja; Marija Bajželj, upokojenka roj. 22. 9. 1888 v Kranju, stan. Kranj, Stražišče št. 289, umrla dne 12. maja; Stojanka Despotovič, roj. 11. 2. 1954 v Ljubljani, stan. Kranj, Prešernova 17, umrla dne 12. maja; Ivana Čimžar roj. Breznik, gospodinja, roj. 13. maja 1909 v Tuhinju, stan. Kranj, Partizanska 8, umrla v noči od 9. na 10. maj.

V KAMNIKU:

Rodili so se: Bogomil Janežič, Marija Dolinšek, Danica Žižek, Bojan Šunkar, Marinka Flego, Joško Šunkar, Marjeta Škrjanec, Branka Jeras, Stanislava Žibert, Borut Djurašević, Vera in Marija Mavrič (dvojčki) in Zvonko Pirc iz Kamnika, Bernarda Grčar in Ivanka Hribar iz Sp. Palovič, Jožica Lukan iz Zduše, Frančiška Burja iz Vrhpolj in Valentin Borec iz Podgorja.

Poročili so se: Zlatko Grilj in Marija Šegula, oba bančna uslužbenca; Franc Kociper, modelir in Milena Uršič, študentka; Franc Rozman, mizar in Stanislava Nemanič, uslužbenka; Franc Gabrovšek, strugar in Milena Janežič, trg. pomočnica, vsi iz Kamnika.

MALI OGLASI

Knjigovodja išče honorarno zaposlitev. Ponudbe pod šifro »Samostojen«, pošljite v oglasni oddelek »Glasu Gorenjske«.

Prodam 200 kg betonskega železa 6 mm. Mizarstvo Bratun, Čirče pri Kranju.

Košnja sena in otave (1½ ha) v bližini Stare Loke se odda. Naslov se izve v trafiki na Glavnem trgu v Škofji Loki.

Prodam osem mesecev brejo, zdravo cca 550 kg težko kravo. Tavčar Feliks, Vodice 64 nad Ljubljano.

Prodam dobro ohranjen pisalni stroj »Underwood No. 5. Ponudbe pošljite na ogl. oddelek pod »Takojšen plačnik«.

Sprejmem dobro izvežbano natakarico na »Otok Vis« pri bivši restavraciji Semen, Kranj, Tavčarjeva 17.

Kino sporedi

Kino »Storžič«, Kranj: 19. do 23. maja ameriški barvni film

»Dvoboj pri Srebrnem potoku«. Predstave ob delavnikih ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo ob 15., 17., 19. in 21. uri. 22. maja ob 20. uri na sporedu dva filma »Harlem zmaguje« in »Dvoboj pri Srebrnem potoku«. 23. maja ob 21. uri ameriški film »Žongler«. Matineja 23. maja ob 8.30 »Harlem zmaguje«, ob 10. uri »Žongler«.

Letni kino »Partizan«: 20. do 22. maja ameriški film »Žongler«. 23. do 25. ameriški barvni film »Viharni zaliv«. Predstava ob 20. uri.

Kino »Svoboda«, Stražišče: 22. do 23. maja ameriški film »Harlem zmaguje«. Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri V soboto ob 20. uri dvojni program: »Harlem zmaguje« in »Dvoboj pri Srebrnem potoku«. V nedeljo ob 21. uri ameriški film »Viharni zaliv«. 24. in 25. ameriški film »Žongler«. Predstava ob 19. uri. Matineja 23. maja ob 10. uri »Dvoboj pri Srebrnem potoku«.

Kino »Radio«, Jesenice: 20. do 22. angleški kriminalni film »Trenutek obupa«. 23. do 25. ameriški kavbojski film »Rdečelaska in kavboj«. 26. do 30. maja amer. pustolovski barvani film »Proti vsem zastavam«. Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri, cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din. Opozarjamo obiskovalce, da ne pripeljejo otrok k večernim predstavam in k tistim, ki so zabranjene mladini.

Kino »Plavž«, Jesenice: 21. do 24. maja angleški pravljični barvni film »Knjiga o džungli«. 25. do 27. ameriški film »Žongler«. Predstave vsak dan ob 19. uri, sreda in sobota ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. Vsako nedeljo dopoldan matineja ob 10. uri. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din. Opozarjamo obiskovalce, da ne pripeljejo otrok k večernim predstavam in k tistim, ki so zabranjene mladini.

Kino Koroška Bela-Javornik: 21. do 23. maja nemški glasbeni film »Maja v tenčici«. 28. do 30. maja amer. psihol. drama »Carrie«. Predstave v petek in soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 10., 18. in 20. uri. Cena za odrasle 20 din, za mladino 10 din. Opozarjamo obiskovalce, da ne pripeljejo otrok k večernim predstavam in k tistim, ki so zabranjene mladini.

Delo iščejo - delo dobijo

Posredovalnica za delo na območju okraja Kranj potrebuje večje število delavcev:

200 gradbenih delavcev, 10 delavk gradbene stroke, več kmečkih delavcev in delavk, gospodinjskih pomočnic, 4 mizarje, 10 sodarjev, 1 pečarja, 1 knjigovodja, 4 pilarje, razpolaga pa z večjim številom vajenskih mest vseh strok.

Pri posredovalnici pa iščejo delo: 2 šoferja-mehanika, 24 šivilj, 1 mlinar, 23 čevljarskih pomočnikov, 1 brivski pomočnik, 1 sedlarski mojster, 19 trg. pomočnikov, 11 kroj. pomočnikov, 1 zlatar, 3 natakarice, 1 gradbeni delovodja, 1 tkalka, 1 kuharica, 1 tkal. mojster, 1 modistinja, 1 tekst. delavka-vdevalka, 1 tesar, 1 kolarski pomočnik, 3 pletilje, 1 prešivalka, 1 mizar. pomočnik, 1 cvetličarka, 1 apreter, 1 šofer-traktorist, 1 stroj, delovodja, 1 kovač, večje število polkvalificiranih in nekvalificiranih delavcev in delavk, 1 višji strok. uslužbenec, 5 strok. uslužbencev, 36 nižjih strok. uslužbencev, 10 pomožnih uslužbencev, prijavljenih pa je tudi več mladincev, ki se želijo izučiti v obrti raznih strok.

Vsa gospodarska podjetja, ustanove, državne organe, zadruge, zadružne in družbene organizacije ter ostale delodajalce naprošamo, da pravočasno in redno javljajo potrebe po novi delovni sili Posredovalnici za delo Kranj, Sejmišče štev. 4, tel. št. 415.

Posredovalnica za delo
Kranj

Komisija za razpis mesta direktorja OLO Kranj

RAZPISUJE

mesto direktorja za Kmetijsko posestvo »Sorško polje« Žabnica.

Pogoj: Ing. agronomije ali kmetijski tehnik z daljšo prakso.

Prošnjo z vsemi potrebnimi dokumenti in življenjepisnimi podatki je vložiti na tajništvo OLO Kranj do 31. maja 1954.

Plača po tarifnem pravilniku.

Objava

Z 20. majem 1954 bo vozil ob delavnikih avtobus na progi Ljubljana—Kranj:

odhod	8.00	Ljubljana	prihod 12.10	
	8.10	Št. Vid	12.00	
	8.15	Medno	11.55	
	8.20	Medvode	11.50	
prihod	8.40	Kranj	11.30	odhod

Vozna cena din 100.—

S A P — Ljubljana

Komisija za razpis mesta direktorja OLO Kranj

RAZPISUJE

mesto direktorja za Gostinsko podjetje Predoslje in obenem poslovodjo gostišča »Pri Soršeku« v Predosljah.

Pogoj: Strokovna gostinska kvalifikacija, po možnosti poročen, ker bi žena prevzela vodstvo kuhinje.

Prošnjo z vsemi potrebnimi dokumenti in življenjepisnimi podatki je vložiti na tajništvu OLO Kranj do 31. maja 1954.

Plača po tarifnem pravilniku.

Živela 10-letnica Zbora gorenjskih aktivistov

Delovni kolektiv

Opekarne v Bobovku

čestita vsem delovnim ljudem ob velikem prazniku vseh Gorenjcev - 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov

Delovni kolektiv tovarne klobukov

„ŠEŠIR" - ŠKOFJA LOKA

se pridružuje čestitkam ob 10. obletnici Zbora gorenjskih aktivistov

Delovni kolektiv državnega gospodarskega podjetja

„ODEJA" - ŠKOFJA LOKA

čestita vsem delovnim ljudem širom po Gorenjski k velikemu prazniku - 10. obletnici Zbora gorenjskih aktivistov

Delovni kolektiv gradbenega podjetja

„TEHNIK" - ŠKOFJA LOKA

čestita delovnim ljudem k 10. obletnici Zbora gorenjskih aktivistov

Delovni kolektiv tovarne usnja

RUNO

Tržič

Ob 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov iskreno pozdravljamo vse delovne ljudi in jim česitamo k prazniku!

Ob 10. obletnici Zbora gorenjskih aktivistov iskreno čestitamo vsem borcem in akrivistom NOV

Delovni kolektiv tovarne čevljev

JUBELJ - Tržič

Tovarna obutve

Triglav

(prej Peko)

Tržič

čestita ob priliki Zbora gorenjskih aktivistov vsem udeležencem ter jim pošilja borbene delavske pozdrave

---

Trgovsko podjetje

„Preskrba"

Tržič

čestita vsem Gorenjcem k njihovemu prazniku - 10. obletnici Zbora gorenjskih aktivistov

---

Mestna mesarija

v Tržiču

se pridružuje čestitkam ob 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov

---

Delovni kolektiv

Tovarne kos in srpov Tržič

čestita ob prazniku gorenjskih aktivistov vsem borcem in aktivistom NOV

Ob 10. obletnici Zbora gorenjskih aktivistov čestitamo vsem borcem narodnoosvobodilne vojske, vsem aktivistom NOV in vsem delovnim ljudem, ki grade našo socialistično domovino!

TOVARNA „MOTOR" - Škofja Loka

Ob 10. obletnici Zbora gorenjskih aktivistov iskreno čestitajo

I S K R A

K R A N J

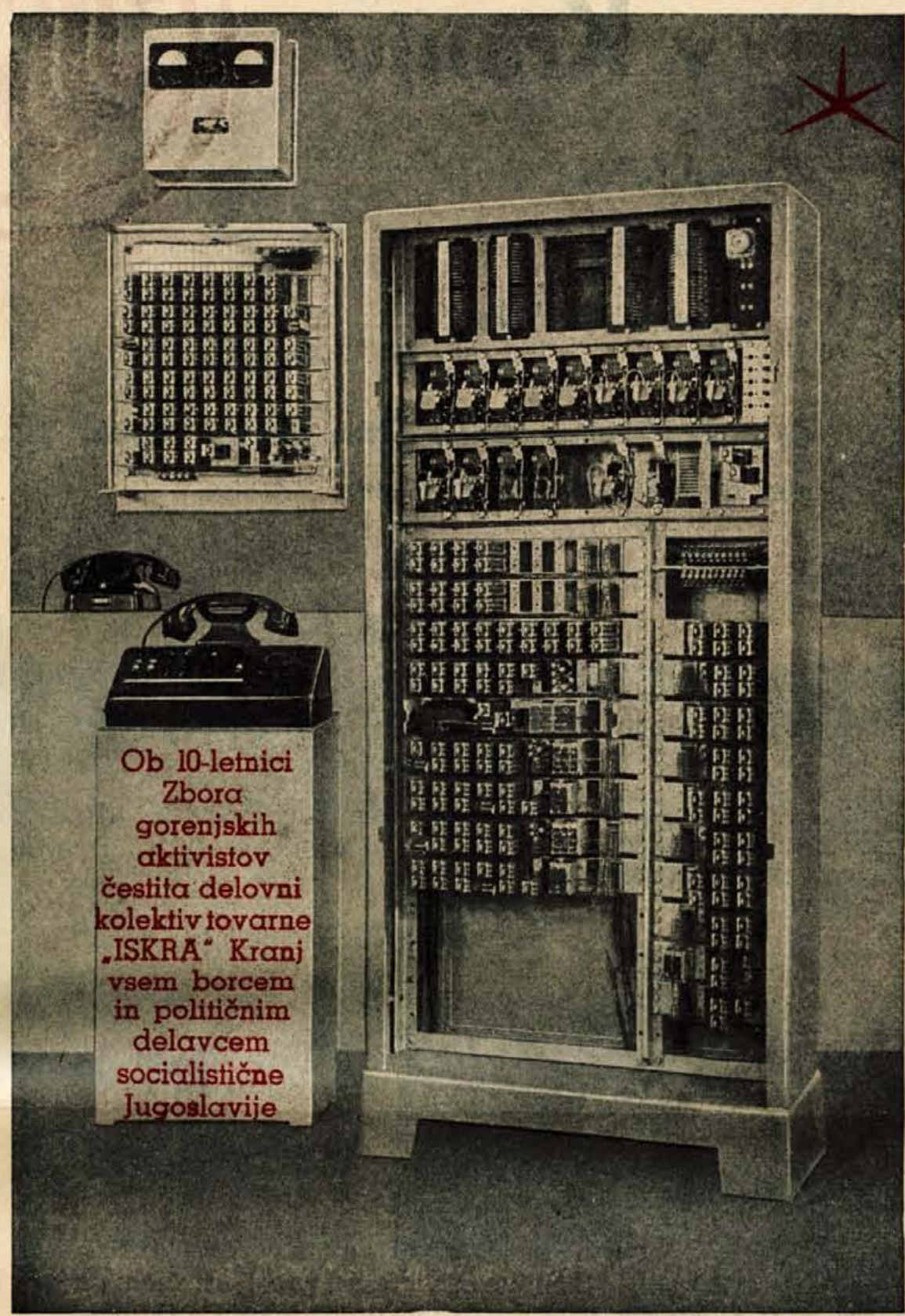

Delovni kolektiv

Opekarne v Češnjevku

pri Cerkljah

se pridružuje čestitkam ob 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov

Delovni kolektiv
tovarne

Planika

industrija obutve
Kranj

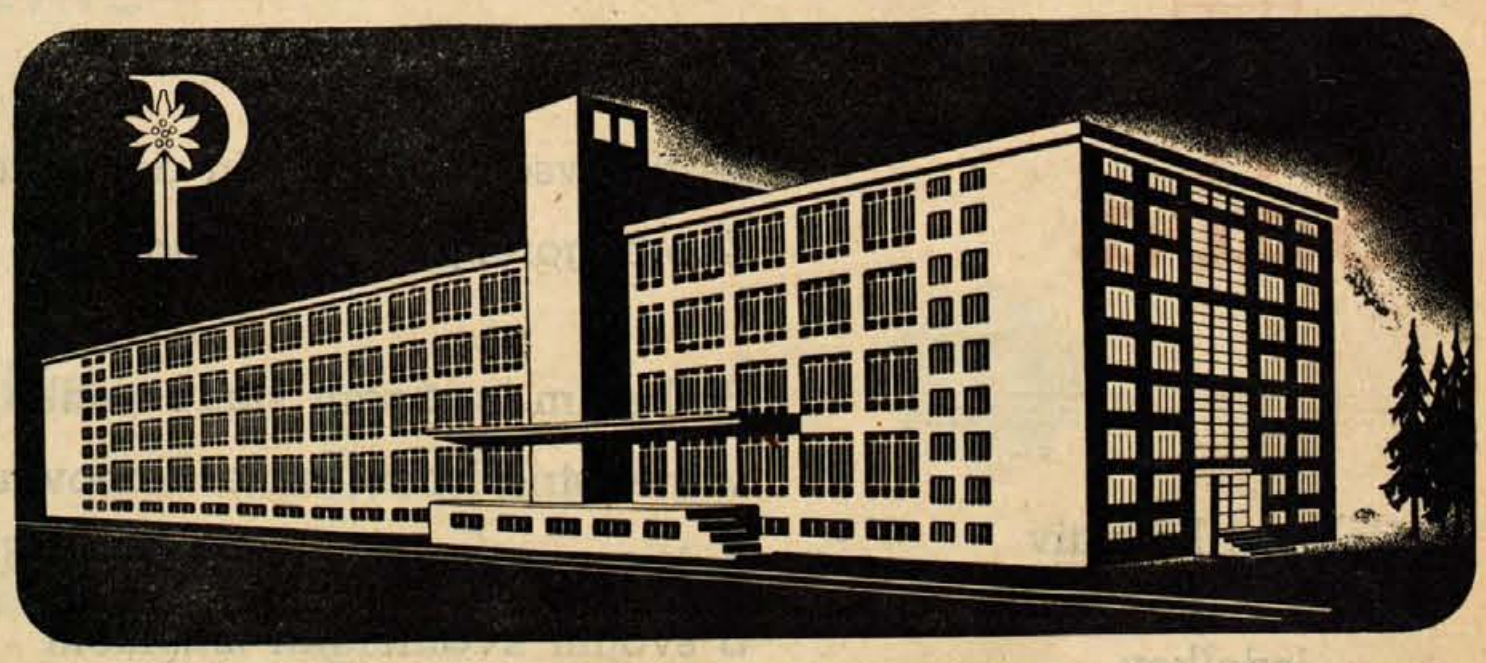

čestita k 10-letnici
Zbora gorenjskih
aktivistov
vsem udeležencem
zbora, vsem
borcem NOV
in vsemu delovnemu
ljudstvu

Delovni kolektiv tekstilne tovarne **»Inteks«**

v Kranju

- predilnica
- tkalnica
- oplemenjevalnica

Ob prazniku Gorenjcev - 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov vsem delovnim ljudem iskreno čestitamo!

Trgovsko podjetje

Delikatesa

Kranj
Majstrov trg

čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov

---

Lesno industrijsko

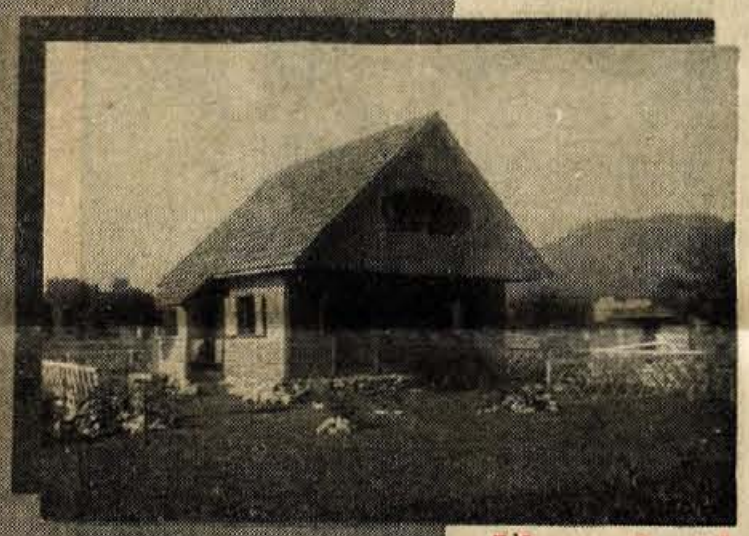

z obrati Škofja Loka, Preddvor in Tržič ter lastno moderno barakarno

proizvaja

prvovrstne lesene stanovanjske in week-end-hišice, barake, vsakovrstne montažne konstrukcije, sobno in stavbno pohištvo, zaboje vseh vrst, ležalne stole ter vse ostale finalne izdelke.

prevzema

montažna, mizarska in tesarska dela na vseh stavbah. — Načrti za hišice so vedno na vpogled ter se izdelujejo tudi po željah kupca.

Cene konkurenčne. — Izdelki prvovrstni.

PODJETJE KRANJ

Iskrene čestitke ob prazniku vseh borcev NOV in vseh delovnih ljudi - 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov

---

Sava

Delovni kolektiv Tovarne gumijevih izdelkov

Sava

Kranj

čestita vsem borcem in delovnim ljudem k 10-obletnici Zbora gorenjskih aktivistov

Borbenim zmagam slede velike zmage v industrializaciji naše domovine
K temu prispeva svoj delež tudi naš delovni kolektiv
S svojim kvalitetnim izdelkom - avtogumo z rdečim žigom je dosegel svetovno kvaliteto

Delovni kolektiv

Bombažne predilnice in tkalnice Tržič

čestita ob 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov vsem delovnim ljudem in jim želi, da zgrade na temeljih, ki so bili postavljeni med osvobodilno borbo mogočno stavbo - socialistično Jugoslavijo

Ljudski odbor mestne občine Tržič

se pridružuje čestitkam ob 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov

Občinski odbor Zveze borcev Tržič

čestita vsem svojim članom in vsem delovnim ljudem ob 10-letnici Zbora gorenjskih aktivistov

Tovarna tiskanega blaga

»TISKANINA«

KRANJ

čestita vsem organizacijam Zveze borcev NOV, vsem političnim delavcem in vsem delovnim ljudem po Gorenjski k prazniku - 10. obletnici Zbora gorenjskih aktivistov

---

Delovni kolektiv trgovskega podjetja

„Vino" - Kranj

čestita vsem borcem NOV
vsem političnim delavcem
in vsemu delovnemu ljudstvu
k prazniku vseh Gorenjcev -
10. obletnici
Zbora gorenjskih aktivistov

Ob 10-letnici
Zbora gorenjskih aktivistov
čestita vsem
organizacijam Zveze
borcev
in vsem delovnim ljudem

ibi

DELOVNI KOLEKTIV

Industrije bombažnih izdelkov Kranj